

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI

COĞRAFYA DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(9, 10, 11 ve 12. SINIFLAR)

ANKARA 2011

1. TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları:

Genel Amaçlar

Madde 2.

Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip; insan haklarına saygılı; kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

2. COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Bu dersin eğitim ve öğretiminde;

1. Öğrencilerin yaşadıkları alandan başlayarak ülkemiz ve tüm dünya ile ilgili *coğrafi bilinç* kazanmalarını, gelecekteki yaşantılarında etkin bir şekilde kullanabilecekleri coğrafi bir donanıma sahip olmalarını amaçlayan Coğrafya Dersi Öğretim Programı “coğrafya” dersi adı altında, 9. sınıftan 12. sınıfa kadar her yıl okutulmak üzere tasarlanmıştır. Program, öğrenci merkezli ve sarmal bir yapıya sahiptir. Bu nedenle sınıflar arası ilişkilendirme çok önemlidir. Coğrafya öğretmeni öğrencilerin bilgi, beceri, değer ve kavram boyutlarında hazır bulunuşluk düzeyini dikkate almalıdır. Ayrıca ilköğretim düzeyinde sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerinde verilen konular dikkate alınarak öğrencilerin birikimlerinden yararlanılmalıdır.
2. Program coğrafyanın alanı gereği konulara bütünsel bir bakış açısı ile hazırlanmıştır. Konular işlenirken kazanımların çerçevesinden çok uzaklaşmamak kaydıyla etkileşim hissettirilmeli, öğrencilerde olaylar ile ilgili çok boyutlu düşünebilme becerisi geliştirilmelidir. Örneğin, volkanizmadan söz ederken volkanik bir arazide oluşan toprakların çok verimli olduğundan ya da sanayi bölgelerinin oluşumunda coğrafi şartların önemi vurgulanırken siyasi kararların da etkisinden bahsedilmelidir. Zaman zaman başka bilim dalları ve disiplinlerin konularından örnekler ele alınarak karşılıklı etkileşim vurgulanmalıdır. Örneğin, fizikçilerin gazlar ile ilgili konularının coğrafyada pek çok olayın anahtarı olduğu, tarihçilerin olayların sebep ve sonuçlarını bulmada mekâna ait özellikleri de kullandıkları gibi.
3. Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda, belirlenmiş kazanımlara yönelik konu sıralaması yapılmamıştır. Kazanımlar ardışık olarak ele alınmıştır. Programda kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen kazanımları gerçekleştirme koşuluyla; çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazır-bulunuşluk düzeylerini ve dolayısıyla da birikimlerini dikkate alarak Türk millî eğitiminin genel amaçları ve temel

ilkeleri doğrultusunda, uygun çıkış noktaları, uyarıcı ve pekiştirici unsurlarını kullanarak çerçevesi belirlenmiş olan içeriğe bağlı oluşturacağı alt başlıklar etrafında hareket etmelidir. Çevresel etkiler ve öğrenci grubunun sözü edilen özelliklerine uygun şekilde, güncellik ilkesi gözetilmek kaydıyla konuların işleniş süreleri planlanabilir.

4. Coğrafyanın bütünsel yaklaşımına uygun olarak tüm konuları ve etkileşimleri vurgulayacak biçimde belirlenmiş olan altı öğrenme alanından biri olan “Coğrafi Beceriler ve Uygulamalar” öğrenme alanı, içeriği açısından tüm öğrenme alanlarının konu ve temaları ile entegre durumdadır. Bu nedenle, söz konusu öğrenme alanı için ayrıca kazanımlar yazılmamış ve diğer öğrenme alanlarının kazanımları ile birlikte verilmiştir. Öğretmen kazanımların öngördüğü becerileri de içerik oluştururken dikkate alarak plan ve uygulamalar geliştirmelidir.
5. Öğretmen, coğrafyanın hayatın içindeki yerini ve öğrencilerin bakış açılarının nasıl değişeceğini vurgulamak üzere okul içi ve dışındaki olaylardan yararlanmalıdır. Öğrencileri sık sık gerçek hayat problemleri ve çelişkili durumlarla karşılaştırmalı ve karşılaştıkları problemleri çözmeye edindikleri bilgi ve becerileri kullanabilmelerini sağlamalıdır. Örneğin, bilmedikleri bir şehirde yer bulmak için haritaya başvurmak, ev satın alırken evin konum analizini yapmak, mahallesinde karşılaştığı bir çevre sorununa çözüm üretmek veya bir fabrikanın kapatılması kararını tartışmak gibi gerçek hayatla bağlantılı konular işlenmelidir.
6. Coğrafya Dersi Öğretim Programı öncelikle öğrencilerin yaşadıkları çevreyi algulamalarını hedeflese de öğrencilerin bir dünya algısı geliştirmelerini de önemser. Bu nedenle “Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler” öğrenme alanı oluşturulmuştur. İletişim ve ulaşım imkânlarının engel tanımadığı günümüzde öğrenciler, dünyanın her köşesindeki olaylardan haberdar olabilmektedir. Bu nedenle kazanımlar sınıflar arasında seviyelendirilirken içerdikleri konular özelliklerine göre yerel, ulusal ve dünya ölçeğinde ele alınabilmektedir. Bu nedenle yakından uzağa ilkesi zaman zaman gözetilmemiştir. Öğretmen bu durumu göz ardı etmeden dünya ölçeğinde de örnekler vermeli, benzer ve farklı yerler ve kültürler ile ilgili örnekleri çeşitliliği vurgular şekilde kullanmalıdır.

7. “Doğal ve Beşeri Sistemler” öğrenme alanını oluşturan kazanımlar işlenirken içerik, örnek ve uygulamalar dünya ölçeğinde verilmelidir.
8. Coğrafya Dersi Öğretim Programı’nda; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim ve empati, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, girişimcilik gibi genel becerilerin yanı sıra, coğrafya dersine ait; harita kullanma, gözlem, arazi çalışması, coğrafi sorgulama, tablo, grafik ve diyagram hazırlama ve yorumlama, zamanı algılama, değişim ve sürekliliği algılama ile kanıt kullanma becerisi yer almaktadır. Öğretmen dersi planlarken hazırladığı öğretimsel işlerin tümünde, yukarıda belirtilen becerileri ilgili kazanımlarla birlikte organize ederek uygulamalar gerçekleştirmelidir. Öğretmen, sınıf içi etkinlikler ile geliştirdiği becerileri pekiştirmek için ödev veya projeler verebilir.
9. Coğrafya Dersi Öğretim Programı dayanışma, hoşgörü, bilimsellik, sevgi, saygı, duyarlılık, vatanseverlik, barış, estetik ve sorumluluk değerlerini kazandırmayı amaçlamıştır.
10. Program tablosunda yer alan açıklamalar bölümünde kazanımla ilişkili beceriler belirtilmiştir. Becerilerin kazandırılması için konunun içeriğine göre bu basamaklardan birini veya birkaçını seçebilir ve etkinliklerinizde kullanabilirsiniz. Örneğin, harita becerileri için bir etkinliğinizde sadece harita okuma boyutunu ele alırken başka bir etkinliğinizde harita üzerine bilgi aktarmalarını isteyebilirsiniz. Arazi çalışması yaparken kanıt kullanma becerisi ile gözlem becerisini de geliştirebilirsiniz.
11. Programdaki değerler, bir örnek olaydan ya da öyküden hareketle, değerleri açıklama, ahlâkî muhakeme ve değer analizi şeklinde verilmelidir. Değerlere kazanımlar içinde zaman zaman yer verilmiştir. Öğretmen tıpkı becerilerde olduğu gibi uygun gördüğünde etkinlikler için de değerleri vurgulayan bölümler oluşturarak programda belirtilen değerleri pekiştirmelidir.
12. Öğretmen, okulun bulunduğu çevreye göre programdaki etkinlik örneklerini seçmeli ya da kendisi etkinlik hazırlamalıdır. Olguları ve olayları aktarmak ya da öğrencilere ders kitaplarını ezberletmek yerine, aktif öğrenmeye dayalı etkinlikler

uygulamalıdır. Yeni etkinlikler tasarlanırken, dersin genel amacı, kazanımlar, farklı öğrenme stilleri ve zekâ türlerine sahip öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları göz önüne alınmalıdır. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerin bilgiyi yapılandırmalarına yardımcı olma rolünü benimsemelidir. Öğrencileri düşünmeye ve açık uçlu sorularla sorgulamaya teşvik etmelidir.

13. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak, öğrencilerin millî duyarlılığı geliştirilmelidir. Öğretmen, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, Kurtuluş Savaşı'nda bir zafer, Türk inkılabı ile ilgili herhangi bir ya da Ankara'nın başkent olması gibi olaylarıyla dönümlerinde Atatürk'ün kişilik özelliklerini, inkılaplarını, ilkelerini ve düşüncelerini anlatmalıdır. Öğretmen, Atatürk'ün "Türk, öğün, çalış, güven", "Ne mutlu Türk'üm diyene!" ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" gibi sözlerinden hareketle, Türklerin tarihte oynadıkları rolü; askerlik, idare, hukuk, bilim, fen ve sanat alanında insanlığa hizmetlerini göstermelidir. Öğrencilerin, Türk milletine, Türk bayrağına, Türk ordusuna ve vatanına hizmet eden kişilere sevgi, saygı ve takdir duygularını geliştirmelidir.
14. Öğretmen, inceleme gezilerine önem vermelidir. Coğrafya dersi için vazgeçilmez olan arazi çalışmaları hem arazi çalışma becerisinin gelişmesi hem de pek çok coğrafi olayın yerinde görülüp daha iyi algılanması için çok önemlidir. Program tablosundaki açıklamalar kısmında bazı kazanımlar için arazi çalışmasına yönlendirilmesi de bu nedenledir. Arazi çalışmaları yapılırken okul dışındaki uzak yerlere gidilebileceği gibi imkânlar içinde okul bahçesinde de bu çalışmalar gerçekleştirilebilir. Arazi çalışmaları sadece doğayla ilgili olmamalıdır, kazanımlarla ilişkili olarak bir ticaret merkezi, gecekondular mahallesi veya toplu konut alanı bu amaçla gezilebilir. Öğretmen arazi çalışmalarını maddi ve manevi külfetlerini gözünde bulundurmalı, yukarıdaki açıklamalar ışığında okulun bulunduğu çevredeki imkânları da kullanarak mutlaka yılda birkaç kez öğrencileri ile böyle bir çalışma yapmalıdır. Bu geziler, sadece eğlenceli bir gün geçirme olarak düşünülmemeli, her aşaması planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı, sonuç raporları istenmelidir.

Bu geziler aracılığı ile öğrencilerin doğal ve tarihî çevreyi koruma bilinci edinmeleri, sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanırken değer eğitimi de verilebilir.

15. Coğrafya Dersi Öğretim Programında öğrenme alanları arasında ilişkilendirme yapılmıştır. Öğretmen bu ilişkilendirmeleri eğitim-öğretim faaliyetlerini planlarken göz ardı etmemeli, yeri geldikçe işaret edilen ilişkilendirme ile ilgili olarak geçmiş konulara atıfta bulunmalıdır. Böylece öğrencilerin yeni öğrendiklerini anlamlandırmaları ve yapılandırmaları kolaylaşacaktır.
16. Öğretmen, öğrencileri millî, ahlâki, insanî, manevî, kültürel değerler bakımından besleyici; demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır. Ayrıca derse ilişkin konuları sevdirecek roman, hikâye, hatıra, gezi yazısı, şiir ve fıkra gibi edebî ürünleri okumaya da teşvik etmelidir.
17. Öğretmen fotoğraflar, haritalar, filmler, CD-ROM'lar ve benzeşim (simülasyon) programlarını, çoklu ortam (multimedya) ve hipermedya gibi araçlar; telekomünikasyon hizmetlerini (İnternet gibi) imkânları ölçüsünde coğrafya dersinin bir parçası yapmalıdır. Gezi düzenleyemediği mekânlara, sınıf içinde internet yardımıyla, sanal alan gezileri yaptırmalıdır. Öğretmen, öğrenciler ile birlikte ders materyalleri geliştirilebilir, bu sayede yaparak öğrenen öğrencilerde kalıcı öğrenme sağlanmış olur. Çeşitli nedenlerle imkânları kısıtlı olan okullarda öğretmen çevresindeki her şeyi, pedagojik olmak şartıyla, ders materyali olarak kullanabilir ve öğrencilerden de evleri ve çevrelerindeki malzemeleri sınıfa getirerek değerlendirmelerini isteyebilir.
18. Coğrafya Dersi Öğretim Programı günümüz bilgi-iletişim teknolojilerinin coğrafya konularının öğretiminde kullanılmasını destekler. Coğrafi Bilgi Sistemleri'nin (CBS) uygulanması bazı kazanımlarda önerilmiştir. Okullardaki teknik donanım ve fiziki imkânlara bağlı olarak öğretmen CBS uygulamaları geliştirebilir veya mevcut örnekleri inceleyebilir.

19. Öğretmen, kazanımın yapısına uygun olan değerlendirme araç ve yöntemlerini seçmelidir. Öğretmen, değerlendirmenin, öğrenmenin ayrılmaz bir parçası olduğunu bilmelidir. Sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir. Değerlendirmede geleneksel yöntemlerle, alternatif değerlendirme yöntemlerini birlikte kullanılmalıdır. Bu değerlendirme yöntemleri ve araçları; gözlem, performans ödevleri, görüşmeler, öz değerlendirme ölçekleri, öğrenci ürün dosyaları (portfolyo), projeler, posterler, çoktan seçmeli, eşleştirmeli, boşluk doldurmalı, açık uçlu sorulardan oluşan testler vb.dir. Bazı öğrenciler grup tartışmalarında sessizdir fakat çok iyi kompozisyon yazar ya da resim yapar. Bazıları çok iyi sözlü sunum yapar fakat yazıya dökemez. Görüldüğü gibi çok değişik ölçme araçlarının kullanılması öğrencilere öğrendiğini gösterme şansı vermektedir. Öğrenciler etkinlikler çerçevesinde fotoğraf, resim, proje, poster, şarkı sözü, powerpoint sunusu ile etkinliklerini düzenleyip zenginleştirebilmeli, maket gibi ürünler yapabilmeli ve bunlar aileleri ve çevreleriyle paylaşmak için sergilenmelidir.

Kitap Yazarlarından Beklenenler

Öğretim programının amacına ulaşmasında, ders kitapları önemli materyallerdendir. Bu bağlamda ders kitaplarının programın felsefesini (konu içeriği, yöntem, beceri) en iyi şekilde yansıtması çok önemlidir. Kitap yazarlarına bu bakımdan çok önemli görev düşmektedir. Ders kitabı yazarlarının öncelikle yapması gereken; programı ayrıntıları ile inceleyip değerlendirmek, eğitim-öğretim ve ölçme-değerlendirme felsefesini tüm bileşenleri ile kavramak ve bunları ders kitaplarına yansıtmaktır.

10, 11, 12. sınıf Coğrafya Öğretim Programı, alternatif iki farklı ders saatine göre düzenlenmiştir. Ders kitapları hazırlanırken her sınıf düzeyinde (10, 11, 12. sınıf) programın 4 saatlik kazanımları dikkate alınacaktır. Ancak, haftada 2 ders saati seçen öğrencilerin sorumlu olduğu kazanımlar diğer kazanımlardan kolayca ayırt edilebilecek şekilde farklı renkle yazılacak veya farklı fon kullanılarak ayırt edilmesi sağlanacaktır. Bu husus kitap başında kolaylıkla fark edilecek şekilde uyarı olarak verilebilir.

3. COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Coğrafya Dersi Öğretim Programı ile öğrenci;

1. Coğrafya biliminin temel kavram, kuram ve metodolojisini kullanarak araştırmalar yapar ve sonucunu raporlaştırır.
2. İnsan – doğa ilişkisi çerçevesinde coğrafi sorgulama becerileri kazanır.
3. Evrene ait temel unsurları yaşamla ilişkilendirir.
4. Doğal ve beşerî sistemlerin işleyiş ve değişimini kavrar.
5. Yakın çevresinden başlayarak ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilinci geliştirir.
6. Ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilinci geliştirir.
7. Doğa ve insanın uyumlu birlikteliği ve sürekliliği için mekânsal planlamanın önemini kavrar.
8. Doğal ve beşerî kaynakların kullanımında “tasarruf bilinci” geliştirir.
9. Mekânsal süreçlerin yerel ve küresel etkileşim içinde olabirliğini irdeler.
10. Kalkınma süreçlerinin doğayla uyumlu kılınmasının önemini kavrar.
11. Doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirir.
12. Bölgesel ve küresel düzeyde etkin olan çevresel, kültürel, siyasi ve ekonomik örgütlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünü kavrar.
13. Coğrafi birikim ve sentez ülkesi olan Türkiye'nin bölgesel ve küresel ilişkiler açısından konum özelliklerini kavrayarak sahip olduğu potansiyelin bilincine varır.
14. Coğrafi değerlerin “vatan bilincinin” kazanılmasındaki önemini özümser.

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINA YÖNELİK AÇIKLAMALAR

Coğrafya Öğretim Programı 10, 11 ve 12. sınıflarda haftada 4 ders saatine göre düzenlenmiştir. Bu sınıflarda haftada 4 saatlik uygulamada kazanımların tamamı işlenecektir.

10. SINIF COĞRAFYA DERSİ

10 sınıflarda haftada 2 saat okutulacak ortak coğrafya dersinde işlenecek öğrenme alanları ve kazanımları aşağıda verilmiştir. Coğrafya Öğretim Programında bu kazanımlar dışında kalan yıldızla işaretlenmiş ve renklendirilmiş kazanımlar 10. Sınıf seçmeli coğrafya dersi kazanımlarıdır.

A. DOĞAL SİSTEMLER öğrenme alanından;

A.10.1, A.10.3, A.10.4, A.10.6

B. BEŞERİ SİSTEMLER öğrenme alanından;

B.10.1, B.10.2, B.10.4, B.10.6, B.10.9, B.10.10.

C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE öğrenme alanından;

C.10.1, C.10.2, C.10.4, C.10.5, C.10.6, C.10.9, C.10.12, C.10.13, C.10.16, C.10.17, C.10.18.

Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER öğrenme alanından

Ç.10.3

D. ÇEVRE VE TOPLUM öğrenme alanından;

D.10.1, D.10.3

11 ve 12. sınıflarda 2 saatlik coğrafya derslerinde işlenecek öğrenme alanları ve kazanımları aşağıda verilmiştir. Coğrafya Öğretim Programında renklendirilmiş ve yıldız işaretli olan kazanımlar 2 saatlik programda okutulmayacak olan kazanımlardır.

11. SINIF COĞRAFYA DERSİ (2 SAAT)

A. DOĞAL SİSTEMLER öğrenme alanından;

A.11.1, A.11.2 kazanımları.

B. BEŞERİ SİSTEMLER öğrenme alanından;

B.11.1, B.11.2, B.11.6, B.11.7, kazanımları.

C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE öğrenme alanından;

C.11.1, C.11.2, C.11.3, C.11.4, C.11.5, C.11.7, C.11.9, C.11.10, C.11.11, C.11.12 kazanımları.

Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER öğrenme alanından;

Ç.11.1, Ç.11.2, Ç.11.3, Ç.11.4, Ç.11.6, Ç.11.7 kazanımları.

D. ÇEVRE VE TOPLUM öğrenme alanından;

D.11.1, D.11.2, D.11.5, D.11.6, D.11.7, D.11.8, D.11.9, D.11.12, D.11.13, D.11.14, D.11.15 kazanımları.

12. SINIF COĞRAFYA DERSİ (2 SAAT)

A. DOĞAL SİSTEMLER öğrenme alanından;

A.12.1, A.12.3 kazanımları.

B. BEŞERİ SİSTEMLER öğrenme alanından;

B.12.1, B.12.3, B.12.4 kazanımları.

C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE öğrenme alanından;

C.12.1, C.12.2, C.12.3, C.12.4, C.12.5, C.12.6, C.12.7, C.12.8, C.12.9, C.12.11, C.12.12, C.12.14, C.12.15, kazanımları.

Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER öğrenme alanından;

Ç.12.2, Ç.12.4, Ç.12.5, Ç.12.6. kazanımları.

D. ÇEVRE VE TOPLUM öğrenme alanından;

D.12.1, D.12.2, D.12.4, D.12.5, D.12.6, D.12.7, D.12.9.kazanımları.

SINIFLAR	Coğrafya Öğretim Programı Kazanım Sayıları Sınıf ve Ders Saatlerine Göre Dağılımı		
	Seçmeli/Ortak Haftada 4 Saat (Sosyal B. L. vb.)	Ortak Haftada 2 saat	Seçmeli Haftada 2 Saat
9. SINIF		26	
10. SINIF	40	24	16
11. SINIF	44		33
12. SINIF	37		29

Coğrafya Dersi Öğretim Programı için kitap özellikleri:

SINIFLAR	DERS KİTABI	
	Kitap Boyutu	Forma Sayısı
9. SINIF	19,5x27,5	11-13
10. SINIF	19,5x27,5	17-19
11. SINIF	19,5x27,5	16-18
12. SINIF	19,5x27,5	16-18

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.9.1.Doğa ve insan etkileşimini anlamlandırır.	 / / Herkes İçin Coğrafya Bir coğrafya haftası planlanarak bu hafta boyunca yapılacak etkinlikler belirlenir ve doğa-insan ilişkisine yönelik sergi, konferans, gezi, animasyon vb. çalışmalar yapılabilir.	[!] Doğal unsurların yaşantısındaki etkisinden yola çıkılarak işlenir.
A.9.2. Doğa ve insan etkileşimini ortaya koymada coğrafyanın rolünü algılar.		[!] Coğrafya öğrenmenin gerekliliği ve diğer disiplinlerle olan ilişkisi de verilir.
A.9.3. Doğal sistemlerin coğrafyanın konuları içerisindeki yerini belirler.	 / Coğrafya Dedektifi Yakın çevrede doğa unsurlarını tanımaya yönelik arazi çalışması yapılabilir. Kavram Ağları Doğal sistemlerin coğrafya içerisindeki yerine yönelik doğal sistem kavram ağı oluşturulabilir.	[!] Coğrafyanın beşerî sistemlerle ilgili kısmı burada verilmeyecektir. # Gözlem becerisi, coğrafi sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi ve kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için kontrol listesi, kavram haritaları, gözlem formu kullanarak değerlendirme yapılabilir.
A.9.4. Bilgileri haritalara aktarmada kullanılan yöntem ve teknikleri kullanım amaçları açısından karşılaştırır.	 / Coğrafi Rehber Harita kullanımının nedenleri sorgulanarak farklı amaçlar ve tekniklerle oluşturulan harita örnekleri kullanım amaçları açısından incelenir. Harita çizimine yönelik tekniklere ait örnekler üzerinde haritaların unsurları ve kullanımlarına ilişkin çalışmalar yapılabilir. / Haritaları Anlamak Verilen örnek haritaları mevcut kullanım amaçları açısından inceleyerek doğal afetlere yönelik risk haritası hazırlayabilir.	[!] Haritacılık tarihinde önemli olan Türk bilim adamları verilir. [!] Projeksiyonlar ve özellikleri genel olarak verilir. [!] Coğrafi Bilgi Sistemlerini (CBS) ve uzaktan algılama teknikleri ile ilgili bilgi verilir. (!)Mekânsal verilerin haritaya aktarımında nokta, çizgi ve alansal gösterimlerden yararlanır. # Harita okuma becerisi, birincil ve ikincil veri kaynaklarını etkili kullanma becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için kontrol listesi, gözlem formu kullanarak değerlendirme yapılabilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.9.5. Koordinat sistemi ve haritayı oluşturan unsurlardan yola çıkarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Koordinat Sistemi Haritalar üzerindeki koordinat sistemi kullanılarak yere ve zamana ait hesaplamalar yapılabilir.	[!] Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ile uygulamalar yapılabilir. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
A.9.6. Eş yükselti eğrileriyle çizilmiş bir harita üzerinde ana yer şekillerini ayırt eder.	 / / Eş Yükselti Eğrilerinin Dili Üzerinde yükselti değerleri yazılı çalışma kâğıtları dağıtılarak bu kâğıtlar üzerinde eş yükselti eğrileri oluşturulur. Daha sonra harita üzerinde hangi yer şekilleri olduğu ve eş yükselti eğrilerinin nasıl yorumlandığına yönelik uygulamalar yapılabilir (CBS uygulaması yapılabilir.).	[!] A9.5 ve A9.6 kazanımları ilişkilendirilerek harita üzerinde ölçek, uzunluk, alan, eğim hesapları ve profil çıkarma işlemleri de yapılır. [!] Yaşadığı yerleşme alanına ait 1/100 000 veya 1/250 000 ölçekli haritalar kullanılabilir. [!] Eş yükselti eğrilerinin özellikleri ile birlikte verilir. # Harita becerisi, arazi çalışma becerisi, gözlem becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
A.9.7. Dünyanın şekli ve hareketlerinin etkilerini yorumlar.	 / İklim Sistemlerinin Oluşumu Dünya ve güneş sistemine ait çeşitli haritalar ve diğer görsel materyallerden yararlanarak dünyadaki genel iklim kuşaklarının oluşumunun nasıl olduğu sorgulanır. Farklı iklim kuşaklarının özelliklerine göre sloganlar hazırlanabilir. (Animasyon seyretme ve internet araştırması verilebilir.).	# Harita okuma becerisi, küre ve atlas kullanma becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. A9.5, A9.6 ve A9.7 kazanımları için gözlem formu, öz değerlendirme, performans görevi, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!] :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.9.8. Atmosferin özellikleri ile hava olaylarını ilişkilendirir.	 / Hava ve İklim Meteorolojiden günlük, haftalık, aylık ve yıllık hava raporları tablo ve grafik hâline dönüştürülerek yorumlanır. Hava olaylarının oluşum süreçleriyle ilgili diyagramlar hazırlanır. İklim ve hava durumu arasında nasıl bir ilişki olduğu sorgulanır. (Animasyon ve uydu fotoğrafı inceleme etkinlikleri yapılabilir).	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
A.9.9. Hava durumu ile iklim özelliklerini etkileri açısından karşılaştırır.	 İklim Verilerini Tanıyalım Meteoroloji ölçüm istasyonuna gezi yapılarak hava ve atmosfere ait ölçüm ve değerlendirmeler yerinde gözlemlenebilir.	 Bu kazanımlar için performans görevleri, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
A.9.10. İklim elemanlarının oluşumunu, dağılışını ve bunlar üzerinde etkili olan faktörleri sorgular.	 / İklim Elemanlarından Ne Anlıyoruz? İklim elemanlarının oluşumuna yönelik kavram haritaları oluşturulur.Farklı iklim bölgelerindeki şehirlerin iklim verileri haritalara aktarılır, tablo ve grafikler hâline getirilerek karşılaştırılabilir.	 İklim elemanlarına ait temel kavramlar verilecektir. # Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram ve grafik oluşturma becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.9.11. Farklı iklim tiplerinin özellikleri ve dağılışı hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Dünyanın İklim Zenginliği Farklı iklim tiplerine ait özelliklerden yararlanılarak “Dünya İklim Bölgeleri” dağılışı haritası oluşturulur. İklimlerin Dili Belirlenmiş iklim tiplerine göre gruplar oluşturularak yaratıcı drama çalışması yapılabilir.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. A.9.10 ve A.9.11 kazanımları için performans görevi, öz değerlendirme, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
A.9.12. Dünyanın tektonik oluşumundaki değişim ve sürekliliğe kanıtlar gösterir.	 / Aktif Dünya Levha tektoniğinin aşamaları çizimlerle verilerek (Animasyon olabilir.) her aşama ve sonuçları jeolojik zaman çizelgesi ile ilişkilendirilerek tartışılır. Dünya üzerindeki büyük levhalar ve hareket yönlerini gösteren bir harita incelenerek gelecekle ilgili zihin haritaları oluşturulabilir.	[!] Dünyanın iç yapısı ile ilgili genel bilgiler verilir. # Sorgulama becerisi, harita okuma becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kanıt kullanma becerisi.
A.9.13. Jeolojik zamanların özelliklerini tektonik olaylarla ilişkilendirerek açıklar.	 Jeolojik Geçmiş Dünyanın hareketliliği ve jeolojik zamanların özellikleri ile ilgili çeşitli belgesel filmler izlenebilir. Doğanın Tarihine Yolculuk Rasathaneye, varsa MTA'ya ya da farklı zamanlara ait kayaçlar ve fosilleri toplamaya yönelik araştırma inceleme gezisi yapılabilir.	 Bu kazanımlar için performans görevi, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi Beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.9.14. İç kuvvetleri yer şekillerinin oluşumuna etkileriyle birlikte açıklar.	 / / Yer Şekillerinin Hikâyesi Yer şekillerini oluşturan faktörler oluşum kaynaklarına göre sınıflandırılır. Farklı yer şekillerine ait fotoğraflar ve haritalar yardımıyla yer şekillerinin oluşumunda etkili olan iç ve dış kuvvetlere yönelik tablolar oluşturulabilir.	[!] Yakın çevreye araştırma-inceleme gezisi yapılabilir. # Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, coğrafi sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi,değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
A.9.15. Dış kuvvetleri yer şekillerinin oluşumuna etkileriyle birlikte açıklar.	 / / Aşınma ve Birikme: Güç Mücadelesi Aşınım ve birikimi oluşturan kuvvetlerin işleyişini ve oluşturdukları yeryüzü şekillerini gösteren diyagramlar hazırlanır. Süreç ile ilgili metinler oluşturulması istenebilir.	 Bu kazanımlar öz değerlendirme; çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi sorular kullanarak değerlendirilebilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.9.1. İnsan faaliyetlerinden yola çıkarak beşerî sistemlerin coğrafyanın konuları içerisindeki yerini açıklar.	 / Beşerî Dokular İnsan faaliyetleri ve coğrafya ilişkisini analiz etmeye yönelik bir forum çalışması yapılır. Beşerî sistemlerin coğrafya konuları içindeki yerine dair zihin haritaları oluşturulabilir.	# Gözlem becerisi, sorgulama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları kullanma becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. ↻ “Doğal Sistemler” öğrenme alanı ile ilişkilendirilir (A.9.2, A.9.3).
B.9.2. Yerleşmelerin konumunu belirleyen ve gelişimini etkileyen faktörleri geçmişten günümüze fonksiyonel değişiklikler açısından analiz eder.	 / / İlk Yerleşmeler ve Değişim İlk yerleşim alanlarını gösterir haritalar üzerinde dünyanın hangi alanlarına ilk olarak yerleşildiği, bu alanların konum özelliklerinin neler olduğu ve nedenleri tartışılır. Geçmişten günümüze değişimlerle ilgili senaryolar oluşturulabilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
B.9.3. Yerleşme doku ve tiplerinin oluşmasında etkili olan nedenleri sorgular.	 / / Yerleşmelerin Farklılaşması Çeşitli yerleşmelere ait fotoğraf, hava fotoğrafı, plan, resim vb. görsel materyaller sorgulanarak yerleşme doku ve tiplerinin oluşumunda etkili faktörler tablo hâline getirilebilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. B.9.1, B.9.2, B.9.3 kazanımları için performans görevi, öz değerlendirme ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>C.9.1. Yaşadığı yerleşim biriminin coğrafi özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.</p>	<p> / / Yaşadığım Çevreyi Keşfediyorum Yaşanılan alanla ilgili arazi gezileri ve araştırmalar yapılarak tüm coğrafi özelliklerin ele alındığı bir rapor hazırlanabilir.</p> <p> / Kendi Belgeselimi Oluşturuyorum Yaşanılan alanın coğrafi özellikleri ile ilgili görsel sunu hazırlanır (belgesel, albüm, slayt gösterisi vb.).</p>	<p>[!] Atatürk'ün yaşadığımız yerleşim birimi veya bölge ile ilgili izlenimleri konuyla ilişkilendirilir. [!] Yaşanılan alana ait tarihi, doğal değer veya önemli bir etkinlik varsa bunlar tanıtılır.</p> <p>#Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, arazi çalışma becerisi; tablo, diyagram ve grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Doğal Sistemler, Beşerî Sistemler, Çevre ve Toplum</p> <p> Bu kazanımlar için gözlem formu, performans görevi, proje, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>
<p>C.9.2. Yaşadığı yerleşim alanının farklı zaman Periyotlarındaki değişim ve sürekliliğini coğrafi açıdan analiz eder.</p>		

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
Ç.9.1. Dünyadaki farklı bölge örneklerini, özellikleri ve bölge belirlemede kullanılan kriterler açısından analiz eder.	 / Bütünün Parçaları Öğrencilere dünyadaki bazı bölge isimleri verilerek bu bölgelerin sınırlarını belirleyen ana faktörler tespit edilir. Dilsiz dünya haritası üzerinde belirlenen ortak kriterlere göre yeni bölge sınırları oluşturulabilir.	[!] Mekânsal tanımlamalar, sınıflandırmalar ve coğrafi analizlerde bölge incelemeleri gereklidir. Hangi amaçla olursa olsun yeri niteleyen özellik açısından, bölgenin benzer alanların sınırlandırılması ve sınıflandırılması olduğu vurgulanmalıdır
Ç.9.2. Çeşitli ölçeklerdeki bölge örneklerini kullanarak bölge sınırlarının amaca göre değişebilirliğini açıklar.	 / Dünyanın Dokusu Ülkelerin konumları dikkate alınarak zihin haritaları oluşturulabilir.	# Harita becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlik organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme ve açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
Ç.9.3. Haritalardan yararlanarak çeşitli coğrafi kriterlerle belirlenmiş bölgelerde bulunan ülkeleri ayırt eder.		

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #:Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.9.1. İnsanların gereksinimlerinden yola çıkarak doğal çevreyi kullanma biçimlerini örneklendirir.	 / / Doğayla Uyumlu Yaşam Davacının doğa, davalının insanlar olduğu insan-doğa ilişkisini tüm boyutları ile sorgulayan mahkeme simülasyonu hazırlanabilir.	# Gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme, açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorular ile boşluk doldurma eşleştirme tipi sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
D.9.2. Doğal çevrenin insan faaliyetlerine etkilerini ve insanların doğal çevreye uyum süreçlerini karşılıklı ilişkileri çerçevesinde analiz eder.		
D.9.3. Örneklerden yararlanarak doğal ortamda insan etkisiyle meydana gelen değişimlerin sonuçlarını analiz eder.		

 : Sınıf-okul içi etkinlik : Okul dışı etkinlik : İnceleme gezisi : Uyarı : Ders içi ilişkilendirme : Ölçme ve değerlendirme # : Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.10.1. Kayaçların özellikleri ile yeryüzü şekillerinin oluşum süreçlerini ilişkilendirir.	 / / Kayaçların Anlattıkları Farklı kayaç türlerinden bir taş sergisi oluşturularak özellikleri birbiriyle karşılaştırılır. Konuyla ilgili fotoğraflar incelenebilir.	 Arazi çalışması ile verilebilir. # Gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
*A.10.2 Levha tektoniği ile deprem kuşakları, sıcak su kaynakları ve volkanların dağılımını ilişkilendirir.	 Dünya'nın Hareket Eden Levhaları Levha tektoniği ile volkan ve deprem dağılışı haritaları karşılaştırılır. Aralarındaki ilişki sorgulanır. Yerin İçinden Gelen Kanıt: Sıcak Sular Dünya fay hatlarının dağılışı bir harita üzerinde belirlenir. Bu dağılışıla önemli sıcak su kaynakları arasında ilişki kurulabilir. Sıcak su kaynakları ve fay hatlarının bulunduğu yerler ile ilgili koordinatlar verilerek verilerin dilsiz haritalara aktarılması istenir. Hazırlanan harita ile ilgili genellemeler yapılabilir (Etkinlik CBS kullanarak da yapılabilir.).	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi; kanıt kullanma, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Öz değerlendirme ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
A.10.3. Su kaynaklarını farklı özelliklerine göre sınıflandırır.	 / Su Sistemleri Su kaynakları ile ilgili yapılan beyin fırtınası sonucunda ortaya çıkan kavramlar ortak bir yerde (kavram havuzu) listelenir. Karışık olarak listelenen kavramlar öğrenciler tarafından geliştirilecek sistematik ile kavram haritası hâline dönüştürülerek sınıfta sunulabilir.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi; kanıt kullanma, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için kavram haritası ve kısa cevaplı sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #:Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.10.4. Toprak çeşitliliğini oluşum süreçlerine göre açıklar.	 / / Toprağın Hikâyesi Çözünme kavramı ile ilgili kavram ağı oluşturularak iklim-yer şekilleri ilişkisi ve toprak oluşumu üzerinde nasıl bir etki yaptığı değerlendirilir. Daha sonra toprak türleri ile ilgili şema oluşturulabilir. / Toprağın Serüveni Toprak oluşum süreci ile ilgili kısa filmler izlenerek film çalışma kâğıdı doldurulur. Sınıfa getirilen toprak örnekleri incelenerek oluşum süreci ile toprak örneklerini ilişkilendiren görsel imgeler veya sebep sonuç diyagramları oluşturulabilir.	# Gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi; birincil ve ikincil kaynakları kullanma, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için öz değerlendirme ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
*A.10.5. Bitki tür ve topluluklarını genel özelliklerine göre sınıflandırır.	 / / Tür ve toplulukları tanıyalım Bitkilerle ilgili imkanlar ölçüsünde farklı türlerden numuneler toplayarak sınıfa getirilmesi istenir. Ya da farklı türlere ait bitki resimleriyle ilgili koleksiyon oluşturulması istenebilir. Elde edilen materyaller sınıf içinde benzer ve farklı özelliklerine göre gruplandırılarak öğrencilerden yorumlamaları istenebilir.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi. Bu kazanım için, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
A.10.6. Farklı bitki topluluklarının dağılışı ile iklim ve yer şekillerini ilişkilendirir.	 / / Dünyayı Kaplayan Örtü: Bitkiler Bilgi kese kâğıdı tekniği ile bitki topluluklarının genel özellikleri ve dünya üzerinde görüldüğü alanlar sınıflandırılır. Elde edilen bilgiler harita üzerine aktarılarak iklim ve yer şekillerinin dağılışı ile ilişkilendirilebilir.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi. Bu kazanımlar için, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.10.1. Nüfus özellikleri ve nüfusun önemi hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Neden Nüfus Sayımı Yapılır? Farklı ülke ve dönemlere ait nüfus sayımları amaç ve kapsam açısından sorgulanır. Gelecekle ilgili nüfus sayım formu oluşturulabilir.	[?] İnsanlığın karşı karşıya kaldığı, organize suçlar üzerinde durulur. [?] Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve diğer mekansal teknolojilerden coğrafi problemlerin çözümünde yararlanıldığına dair örnekler verilebilir # Sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, tablo, grafik yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
B.10.2. Dünya nüfusunun dağılımını ve dağılışı etkileyen faktörleri sorgular.	 Zamanda ve Alanda Nüfus Değişimi Farklı dönemler ve yerlere ait nüfus özellikleri araştırılması istenir. Nüfus değişimine ait değerlendirmeler yapılması istenir. Nüfusun zaman ve alanda neden farklılıklar gösterdiği sorgulanır. Daha sonra oluşturulan haritalar üzerinde nüfusun alansal dağılışı yorumlanır (CBS uygulamaları yapılabilir).	[?] Nüfus yoğunluğu hesaplama yöntemlerine ait örneklerle verilir. # Harita becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. B.10.1, B.10.2, kazanımları için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme formu, dereceleme ölçeği, açık uçlu sorular, kısa cevaplı, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirme yapılabilir

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [?] :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*B.10.3. Dünya nüfusunun tarihsel süreçteki değişimini yorumlar.	 Demografik Döngü Demografik döngü grafiği sınıfta forum tekniği ile değerlendirilebilir (CBS uygulaması ve İnternet araştırması yapılabilir).	# Sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Öz değerlendirme ile açık uçlu sorular ve performans görevi kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
B.10.4. Nüfus piramitleri oluşturarak nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.	 Piramitlerin Anlattıkları Cinsiyete ve yaş gruplarına göre farklı ülkelerin nüfus verileri ile nüfus piramitleri oluşturulur. Nüfus piramitlerinin oluşturulma amaçları hakkında değerlendirmeler yapılarak nüfus piramitleri oluşturulan ülkeler karşılaştırılır (CBS uygulamaları yapılabilir).	[!] Temel nüfus piramitlerinin özellikleri verilmelidir. # Tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi değişim ve sürekliliği algılama becerisi kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için performans görevi ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
*B.10.5. Nüfus artış oranının değişiminde etkili olan faktörleri sorgular.	 Nüfus Dinamikliği Sınıf gruplara ayrılır. Ülkelere ait genel nüfus özelliklerinin bulunduğu kartlar dağıtılarak artış oranını etkileyen faktörler konusunda grup çalışması yapılması istenir. Grupların elde ettiği sonuçlar karşılaştırılır (CBS uygulamaları ve İnternet araştırmaları yapılabilir).	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi. Öz değerlendirme ile açık uçlu sorular ve performans görevi kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!] :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERÎ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.10.6. Tarihî metinler, belgeler ve haritalardan yararlanarak dünyadaki göçlerin nedenleri ve sonuçları hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Göçün Tarihsel Seyri Geçmiş dönemlere ait göçlerle ilgili kaynaklardan yararlanarak, haritalar ve kavram ağları oluşturarak göçün sebeplerine ait sınıflandırma yapılabilir.	 Tarihteki önemli Türk göçlerinin sebeplerine değinilir. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları kullanma becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar öz değerlendirme, performans görevi kullanarak değerlendirilebilir.
*B.10.7. Örnek incelemeler oluyla göçün mekânsal etkilerini analiz eder.	 / Göç Yolları İş birlikli öğrenme yöntemiyle önemli göçleri gösterir haritalar üzerinde göçlerin yönleri işaretlenerek göçe neden olan faktörler karşılaştırmalı olarak incelenir, sonuçlar sınıfça değerlendirilir (Film izlenebilir.). Göçün Mekânsal Etkileri Yakın çevredeki göç alan veya veren bir yerleşmeye araştırma-inceleme gezisi yapılabilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları kullanma becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar öz değerlendirme, performans görevi kullanarak değerlendirilebilir.
*B.10.8. Geçmişten günümüze farklı geçim tarzlarını, ekonomik faaliyetler ve toplumsal değişimler açısından analiz eder.	 / Avcı-Toplayıcılıktan Biyo-Teknolojiye Geçmişten günümüze mesleklerle ve toplumsal ilişkilerle ilgili drama çalışması yapılabilir. Ekonomik Faaliyet Alanına Gezi Yakın çevredeki ekonomik faaliyet alanları gezilebilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları etkili kullanma becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.10.9. Ekonomik faaliyetleri temel özelliklerine göre ayırt eder.	 / Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması Ekonomik faaliyetler temel özelliklerine göre görsel imgeler oluşturularak sınıflandırılır. Gözlemlerden ve gerçek yaşamla bağ kurma tekniğinden yararlanılarak metinler oluşturulur. Daha sonra örnek olarak seçilen ülkelerdeki ekonomik faaliyetlerin oransal dağılımlarını gösteren grafikler karşılaştırılır (CBS uygulamaları yapılabilir.). Ekonomik Faaliyet Alanına Gezi Yakın çevredeki ekonomik faaliyet alanları gezilebilir.	[!] Birincil, ikincil, üçüncül, dördüncül ve beşincil faaliyet sınıflarına göre ekonomik faaliyet türleri işlenir. [!] Ulaşım ve iletişim tüm ekonomik faaliyetlerle ilişkilendirilir. # Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme, gözlem; açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorular ile boşluk doldurma, eşleştirme tipi sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
B.10.10. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirir.		

:Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.10.1. Türkiye'nin konumunu özellikleri ve etkileri açısından değerlendirir.	 / / Stratejik Değerlendirme Belirlenen coğrafi kriterler açısından dünya haritasından yararlanarak Türkiye'nin konumsal değerleri analiz edilir.	# Harita becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. # Akran değerlendirmesi, açık uçlu sorularla değerlendirme yapılabilir.
C.10.2. Türkiye'deki yer şekillerinin temel özelliklerini ve dağılımını analiz eder.	 / / Yer Şekillerinin Çeşitliliği Türkiye Fizikî Haritası üzerinde ana yer şekilleri ayırt edilir. Yer şekillerinin farklılık göstermesinin nedenleri sorgulanır ve Türkiye'nin tektonik gelişimi ile ilişkilendirilir.	[!] Yakın çevrede ana yer şekillerini inceleme amaçlı arazi çalışması yapılabilir. # Harita becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. ☑ Bu kazanımlar için performans görevi, proje ve öz değerlendirme yapılabilir.
*C.10.3. Türkiye'nin yer şekillerinin oluşum sürecini iç ve dış kuvvetlerle ilişkilendirir.	 / Yaşadığımız alandaki yer şekilleri Yaşadıkları alanla ilgili imkanlar ölçüsünde 1/250.000 veya 1/100.000 ölçekli topografya haritaları temin edilerek üzerinde belli başlı yer şekilleri ayırt edilir. Daha sonra Google Earth programı kullanılarak belirlenen yer şekilleri ile bu görüntüler eşleştirilir.	[!] Türkiye'deki faylar, levha hareketleri ve depremler ilişkilendirilir. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. ☑ Bu kazanımlar için gözlem formu, açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorular ile boşluk doldurma, eşleştirme soruları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme ☑:Ölçme ve değerlendirme # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.10.4. Türkiye'nin iklimini etkileyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Türkiye'de İklim Elemanlarının Dokusu Sınıf gruplara ayrılır. Türkiye'den seçilmiş istasyonlara ait iklim elemanı verileri gruplara dağıtılır. Verilerin tablo, grafik hâline dönüştürülmesi ve haritalar üzerine aktarılması istenir. Her grup kendi ürününü sınıfta sunar (Verilerin değerlendirilmesinde CBS uygulamaları yapılabilir).	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
C.10.5. Türkiye'deki iklim elemanlarının özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.		
C.10.6. İklimle ait kanıtlardan yararlanarak Türkiye'de görülen iklim tiplerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Farklılığın Nedenleri Dünya İklim Kuşakları Haritası üzerinde, Türkiye ikliminin hangi kuşakta olduğu belirlenir. İklimi etkileyen küresel ve yerel faktörler sınıflandırılır. Türkiye üzerinde etkili olanlar hakkında çıkarımlar yapılır. Verilerden yararlanılarak Türkiye'de görülen iklim tipleri harita üzerinde işaretlenerek dağılımları ve başlıca özellikleri değerlendirilir. Bu etkinlikte ilgili olarak CBS de kullanılabilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için gözlem,öz değerlendirme, açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli, boşluk doldurma,eşleştirme soruları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
*C.10.7. Türkiye'deki toprak tipleri ve bunların dağılışında etkili olan faktörleri ilişkilendirir.	 / / Topraklarımızdan Nasıl Yararlanıyoruz? Sınıfa getirilen toprak örnekleri incelenir. Toprakların kullanımı ile ilgili proje hazırlanabilir Toprağın Sesi Türkiye'deki toprak kullanım şekilleri ve verimliliğine ait kısa filmler izlenebilir.	[!] Atatürk'ün topraklarımız hakkındaki görüşleri konuyla ilişkilendirilir. [!] Türkiye'de erozyonun etkisi deşlenecektir.
*C.10.8. Türkiye topraklarının kullanımını verimlilik açısından değerlendirir.		# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.10.9. Türkiye'deki doğal bitki topluluklarının dağılışını yetiştirme şartlarıyla ilişkilendirerek analiz eder.	 / / Doğal Unsurların Göstergesi: Bitkiler Türkiye'deki bitki tür ve çeşitliliğini, dağılışını, yetiştirme şartlarını vurgulayan reklam metinleri, kısa reklam filmleri veya afişler hazırlanabilir.	[!] Türkiye'deki endemik ve relik bitkilerin dağılış ve önemleri de vurgulanır. # Harita okuma becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
*C.10.10. Türkiye'deki su varlıklarını genel özellikleri ve dağılışları açısından analiz eder.	 / Türkiye'nin Su Gücü Su kaynaklarının özelliklerine ait örnek olay analizleri yapılır. Su kaynaklarının sosyal ve ekonomik etkilerine dair çeşitli araştırma ve edebî metinler incelenir. Sularımızdan yararlanmaya yönelik senaryolar oluşturulur (Film izlenebilir.).	[!] Su kaynakları içinde denizlerimizin potansiyeli ve ülkemiz için önemi üzerinde de durulmalıdır. [!] Atatürk'ün denizlerimizle ilgili görüşleri verilir. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
*C.10.11. Türkiye'deki su varlığından yararlanmayı ekonomik, sosyal ve kültürel etkileriyle analiz eder.		

: Sınıf-okul içi etkinlik   : Okul dışı etkinlik   : İnceleme gezisi   [!]: Uyarı   : Ders içi ilişkilendirme   : Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.10.12. Türkiye’de yerleşme ve nüfus dağılımını etkileyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.	 Doğa ile Medeniyetin Buluştuğu Ülke Beyin fırtınası yapılarak yerleşme ve nüfus dağılımını etkileyen faktörler maddelenir. Sınıf gruplara ayrılarak her gruba yerleşme ve nüfus dağılımını etkileyen bu faktörlerden biri verilerek üzerinde tartışmaları istenir. Daha sonra gruplar birleşerek sonuç raporu hazırlanabilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. C.10.5, C.10.6, C.10.7, C.10.8 kazanımları için öz değerlendirme, performans görevi kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
C.10.13. Türkiye’deki yerleşim birimlerini fonksiyonel özellikleri açısından ayırt eder.	 Türkiye’nin Yerleşme Dokusu Farklı özellikte yerleşme tipleri seçilerek bunların fonksiyonları ve yerleşme düzeni ile ilgili öğrencilere drama çalışması yaptırılabilir.	[!] Türkiye’nin idari yapısı ele alınacaktır. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
*C.10.14. Doğal unsurlardan yola çıkarak Türkiye’deki kırsal yerleşme tiplerinin çeşitliliğini örneklendirir.	 Kırsal Faaliyetler ve Değişim Kır yerleşmeleri ve doğal unsurlarla ilgili kavram kartları kullanılarak kavramlar yorumlanır. Daha sonra kavram ağları oluşturulabilir.	# Sorgulama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları kullanma becerisi, kanıt kullanma becerisi, harita becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
*C.10.15. Türkiye’deki şehirleri fonksiyonlarına göre örneklendirir.	 Türkiye’nin Şehirsel Dokusu Türkiye’nin şehirlerine ait zihin haritaları oluşturulur. Bunlar karşılaştırılarak yorumlanır (CBS uygulaması yapılabilir).	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. C.10.4, C.10.5, C.10.6, C.10.7 kazanımları için öz değerlendirme, gözlem formu, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #:Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10.SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.10.16. Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerini ve dağılışını analiz eder.	 / Nüfus Dağılışındaki Farklılık Türkiye'nin nüfus niteliği ile ilgili verilerden yararlanarak tablo, grafik oluşturulur. Boş bir Türkiye haritası üzerinde nüfus yapısına ait ayrı ayrı haritalar oluşturularak nüfus dağılışları ve bu dağılışın nedenleri sorgulanır (CBS kullanılabilir).	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram ve grafik oluşturma becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
C.10.17. Türkiye'de nüfusun tarihsel seyrini sosyal ve ekonomik faktörler açısından sorgular.	 / Nüfusumuzun Dinamikliği Nüfus gelişimini gösteren grafik ve ilgili tablolar sınıfça incelenir. Nüfus artış oranını etkileyebilecek faktörlerle ilgili beyin fırtınası yapılarak listelenir. Bunlar grafik ve tabloyla ilişkilendirilebilir (CBS uygulamaları yapılabilir).	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
C.10.18. Türkiye'deki göçlerin sebep ve sonuçlarını coğrafi açıdan sorgular.	 / / Göç ve Etkileri Farklı zamanlarda göç etmiş üç ailenin göç serüveni verilen rol kartları ile canlandırılır. Göçle ilgili sebep-sonuç tablo ve diyagramları oluşturulabilir.	# Sorgulama becerisi; tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları kullanma becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. C.10.9, C.10.10, C.10.11, kazanımları için öz değerlendirme, performans görevi ve proje hazırlatılarak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10.SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*Ç.10.1. Kıtaların ve okyanusların konumsal önemindeki değişimi tarihsel süreçten örneklerle değerlendirir.	<p> / Dünyanın İki Yarısı Keşifler ve dünyanın yeni alanlarının kullanıma açılması ile örneklerden yola çıkarak kıt'aların ve okyanusların değişen önemi ve özellikleri ile ilgili araştırma yapılabilir.</p> <p> İpek Yolundan Günümüze Coğrafi keşiflerin öncesi, sonrası ve günümüzle ilgili senaryolar oluşturulur. Senaryolara göre öğrenciler tüccar kafilesi olarak belirlenen alanlar arasında ticaret organize ederler. İzlenen yollar, alış-verişe konu olan mallar ve taşıma araçları dünya haritası üzerine aktarılarak bunlardaki değişim, süreklilik ve konumsal önemleri tartışılabilir.</p>	<p> Keşifler ve keşiflerin özellikleri de verilecektir.</p> <p># Harita becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için açık uçlu sorular sorularak değerlendirme yapılabilir.</p>
*Ç.10.2. Bölgeler ve ülkeler arası etkileşimde teknolojik gelişmelerin rolünü örneklendirir.	<p> / Teknolojinin Gücü Konuyla ilgilibilimsel metinler incelenir. Metinlerden yararlanarak görsel imgeler hazırlanır.</p> <p> Haber Topluyorum Konuyla ilgili basında çıkan haber, makale, resim, film vb. materyaller toplanıp tasnif edilerek kritiği yapılabilir.</p>	<p> Atatürk'ün gelişme ve medeniyetle ilgili görüşleri konuyla ilişkilendirilir.</p> <p># Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanımlar için dereceleme ölçeği hazırlanarak değerlendirme yapılabilir.</p>
Ç.10.3. Uluslararası ulaşım hatlarının bölgesel ve küresel etkilerini sorgular.	<p> / Küresel Ulaşım Ağları Dünya haritası üzerinde önemli ulaşım hatları ve geçit alanları belirlenerek bunların konumsal analizleri ve etkileri üzerinde beyin fırtınası yapılabilir.</p>	<p># Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım, performans görevi ve açık uçlu sorular sorularak değerlendirilebilir.</p>

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIM	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.10.1. Doğal afetleri; oluşum nedenleri, özellikleri, dağılımları ve insanlara olan etkileri bakımından analiz eder.	 / / Doğal Afetlerin Küresel Yükü Dünyada görülen doğal afetlerin neler olduğu listelenir. Doğal afetlerin dünya üzerinde neden farklılıklar gösterdiği ve farklı etkilere sebep olduğu tartışılır. Doğal afetlerden korunma yollarına yönelik öneriler sunulabilir.	<p>[!] Yakın çevrede afet alanı varsa, arazi çalışması yapılabilir (D.10.1 kazanımı için).</p> <p>[!] İnsanın doğayı etkilemesinde etik değerler de işlenmelidir.</p> <p>[!] Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve diğer mekansal teknolojilerden coğrafi problemlerin çözümünde yararlanıldığına dair örnekler verilebilir</p> <p># Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışması yapabilme, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanımlar için öz değerlendirme, gözlem formları ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler ve tutum ölçeği kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
10. SINI

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*D.10.2. Dünyanın farklı bölgelerinde doğal afetlere yönelik geliştirilen yöntemleri afet yönetimi açısından analiz eder.	 / / Neden farklı etkileniyorum Benzer afetlerle karşılaşan ve seçilen ülkelere ait doğal afetlerin farklı sonuçları sınıfta tartışılır.	[!] Doğa ve insan etkileşiminde etik değerler de işlenmelidir. # Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışması yapabilme, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme, gözlem formları ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler ve tutum ölçeği kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
D.10.3. İnsanların doğal afetlerin oluşumuna etkisini, afet bilincinin geliştirilmesi açısından değerlendirir.	 / / Doğayı Doğru Okumalı Yakın çevrede sel,rüzgar ve deprem gibi afetlerin görülebileceği dikkate alınarak ,bu afetlerin zararını en aza indirmek için alınabilecek önlemler neler olabilecekleri hakkında beyin fırtınası yapılabilir.	[!] İşlenişte depremlere daha fazla ağırlık verilecektir . # Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışması yapabilme, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme, gözlem formları ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler ve tutum ölçeği kullanılarak değerlendirme yapılabilir

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.11.1. Biyoçeşitliliğin oluşumunda ve azalmasında etkili olan faktörleri sorgular.	 / Bozulan Dengeler Haritalar incelenerek bitki ve hayvan türlerinin zenginliği ve dağılışı ile doğa unsurlarının ilişkisi kurulur. Dünyadaki tür zenginliğinin nedenleri ile türlerin azalmasına neden olan faktörler ilişkilendirilerek raporlar oluşturulabilir.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. A. 11.1, A.11.2. kazanımlar için öz değerlendirme formu, gözlem formu kullanarak açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.
A.11.2. Ekosistemi oluşturan unsurları, madde döngüsünü ve enerji akışını ekosistemin devamlılığı açısından analiz eder.	 / Doğadaki Döngüler Azot, karbon, su, enerji ve besin döngüsü diyagramlarından yararlanarak doğal sistemlerin etkileşimi örneklendirilir. Bu döngülerin birbirlerine etkileri ve sistem ilişkisi analiz edilebilir.	[!] Azot, karbon, su, enerji ve besin döngüsü verilir. # Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme formu, gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorular sorarak, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.
*A.11.3. Su ekosisteminin unsurlarını ve işleyişini analiz eder.	 / Su Ekosistemi Ekosistem kavram ağı oluşturulur. Su ekosistemine ait unsurlardan yola çıkılarak bunun (su ekosisteminin) yaşam için önemi tartışılır. Örnek bir su ekosistemi incelenerek (Bir göl incelemesi olabilir.) sınıf ortamında çeşitli görsel materyallerden yararlanarak sunum yapılabilir.	[!] Su döngüsü ve dünyadaki su varlığının doğal sistemlerin işleyişi üzerindeki etkileri üzerinde durulmalıdır. # Sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!] :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.11.1. Ülkelerin farklı dönemlerine ait nüfus politikalarını ve bunların sonuçlarını karşılaştırır.	 / Nüfus Politikaları Seçilerek belirlenen ülkelerin, uyguladıkları nüfus politikalarının olumlu ve olumsuz yönleri, değişim ve süreklilik açısından karşılaştırılabilir.	# Gözlem becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
B.11.2. Şehirleri fonksiyonel özellikleri açısından örneklendirerek bunların küresel ve bölgesel etkilerini yorumlar.	 / Şehrsel Hiyerarşi İş birlikli öğrenmeyiöntemiyle seçilen şehirler etki alanlarına göre sınıflandırılır ve şehrsel fonksiyonların neler olduğu belirlenir. Daha sonra verilen dünya haritası üzerinde küresel, bölgesel ve yerel etkiye sahip şehirler işaretlenerek etkileri yorumlanır. / Şehirleşen Dünya CBS kullanılarak Dünyadaki şehirler; verilecek nüfus aralıkları, etki alanları ve belirlenen fonksiyonlar açısından sınıflandırılır ve dünya haritasında işaretlenir. Öğrencilerden bu şehirler hakkında değerlendirme yapmaları istenebilir.	# Harita becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme formu, proje,gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.
*B.11.3. Tarihsel süreçte şehirlerin nüfus ve fonksiyonel özelliklerindeki değişimleri küresel etkileri açısından yorumlar.	 / / Şehrsel Gelişim ve Etkileri Öğrencilere üç ayrı döneme ait şehir örnekleri verilerek örnek şehir inceleme yöntemiyle raporlar hazırlanabilir. Şehir İnceleme Gezisi Yaşanılan yer veya yakın çevredeki bir şehir kuruluş yeri, gelişimi ve fonksiyonel özellikleri açısından incelenebilir.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>*B.11.4. Doğal unsurların üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri üzerindeki etkisini analiz eder.</p> <p>*B.11.5. Beşerî unsurların üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri üzerindeki etkisini analiz eder.</p> <p>B.11.6. Üretim, dağıtım ve tüketim sektörleri arasındaki ilişkiyi ekonomiye etkisi açısından analiz eder.</p>	<p> / Üretimden Tüketime Üretim, tüketim ve dağıtım kavramlarına ait kavram haritaları oluşturularak ilişkilendirme yapılır. Daha sonra ekonominin temeli olan bu faaliyetler üzerinde etkili faktörler sorgulanarak, dağılımları ile ilgili örneklere dayalı haritalar, tablo ve grafik çalışmaları yapılır (CBS çalışması yapılabilir).</p>	<p> Yaşadığı bölgedeki üretim, dağıtım ve tüketim kalıbı ile ilgili proje hazırlanabilir (B.11.6 kazanımı için).</p> <p># Harita kullanma becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve okuma becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu, kısa cevaplı sorular sorarak, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.</p>
<p>B.11.7. Doğal kaynakları sınıflandırarak doğal kaynak- ekonomi ilişkisini açıklar.</p>	<p> / Doğal Kaynaklar ve Kalkınma Doğal kaynakların kullanım amaçları, oluşumları ve ekonomik kalkınma açısından önemine yönelik kavram ağları oluşturularak ilişkilendirme yapılabilir.</p>	<p># Sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p>

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.11.1. Türkiye'nin tarih boyunca medeniyetler Merkezi olmasının nedenlerini coğrafi konum açısından değerlendirir.	 / Konumumuzun Belirledikleri Türkiye topraklarının dünya medeniyetleri arasındaki yerine ait metinler incelenerek ülkemizin konum özelliklerinin rolü tartışılır. Ülkemizin tanıtımına yönelik afiş veya broşür çalışmaları yapılabilir.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
C.11.2. Türkiye'deki yer şekilleri ile arazi kullanımı arasındaki ilişkiyi analiz eder.	 / / Türkiye'de Arazi Kullanımı Görsel materyaller ve Türkiye haritasından yararlanarak Türkiye'nin yer şekilleriyle başlıca arazi kullanım şekilleri ilişkilendirilir. Ayrıca öğrencilerden yakın çevrelerinden yer şekilleri ve arazi kullanım ilişkisine kanıtlara dayalı olarak rapor oluşturmaları istenebilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. C.11.1, C.11.2, C.11.3, C.11.4. kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, gözlem formu, dereceleme ölçeği, performans ödevi ile açık uçlu, kısa cevaplı sorularla, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testlerle değerlendirme yapabilirsiniz.
C.11.3. Türkiye ekonomisinin sektörel dağılımını ve bunları etkileyen şartları analiz eder.	 / / Türkiye Ekonomisinin Belirleyicileri Altı şapkalı düşünme yöntemiyle ekonomik faaliyetleri etkileyen şartlar ve ekonomi politikaları geçmişten günümüze tartışılır. Sektörel dağılım grafikleri incelenerek ekonomimiz açısından önemleri tartışılabilir.	 Ekonomi politikaları içinde mekânsal farklılıkları gidermeye yönelik projeler ve uygulamalar ele alınmalıdır. Atatürk'ün Türkiye ekonomisi ile ilgili görüşleri doğrultusunda ekonomik değerlerimiz vurgulanır.
C.11.4. Türkiye'de uygulanan ekonomi politikalarını değişim ve süreklilik açısından değerlendirir.		# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları etkili kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>C.11.5. Türkiye’de tarım ve hayvancılığı şekillendiren unsurlarla bu sektörlerin özelliklerini açıklar.</p>	<p> / Temel Ekonomik Faaliyetlerimiz Tarım ve hayvancılık faaliyetlerini gerçekleştirecek bir işletme projesi hazırlanır. Proje; sonuç değerlendirmesi, tablo ve grafiklerden yararlanarak tarım ve hayvancılık sektörümüzdeki değişim ve süreklilik açısından incelenebilir.</p>	<p> Atatürk’ün tarım ve hayvancılıkla ilgili görüşleri ve uygulamaları konuyla ilişkilendirilir (C.11.6 kazanımı için).</p> <p># Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme formu kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.</p>
<p>C.11.6. Tarım ve hayvancılığın Türkiye ekonomisindeki yerini değişim ve süreklilik açısından değerlendirir.</p>		
<p>C.11.7. Türkiye'nin madenlerini ve enerji kaynaklarını ülke ekonomisindeki yeri ile birlikte değerlendirir.</p>	<p> / Ekonomik Değerlerimiz Ülkemizde çıkarılan maden ve enerji kaynaklarına yönelik ekonomik değer ve etkilikullanım ilişkisi kurularak şema oluşturulur. Analoji ve metaforlardan yararlanarak maden ve enerji kaynaklarının etkili kullanımı tartışılır.</p>	<p> Atatürk’ün doğal kaynaklarımızın değerlendirilmesi ile ilgili önerileri ve uygulamaları örneklendirilir (C.11.7 kazanımı için).</p> <p># Sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.</p>
<p>C.11.8. Türkiye'nin madenlerini ve enerji kaynaklarını etkili kullanım açısından değerlendirir.</p>		

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #. Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.11.9. Türkiye sanayisini şekillendiren faktörleri ve bu sektörün özelliklerini açıklar.	 / / Silikon Vadisine Doğru Zaman ve mekânın gösterildiği şeritler üzerinde Türkiye sanayisinin gelişim süreci irdelenir.	[!] Üçüncül, dördüncül ve beşincil sektörler açısından işlenecektir.(C.11.10.) [!] Sanayi bölgesi varsa buralara gezi yapılabilir. [!] Atatürk'ün Türkiye'nin sanayileşmesine verdiği önem ve bu konudaki uygulamalara ait sözleri konuyla ilişkilendirilir. # Harita becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
C.11.10. Sanayinin Türkiye ekonomisindeki yerini değişim ve süreklilik açısından değerlendirir.		
C.11.11. Farklı hizmet sektörlerinin Türkiye'nin ekonomik kalkınmasıyla olan ilişkisini sorgular.		
C.11.12. Türkiye'deki doğal afetlerin nedenleri, dağılımları ve sonuçlarını analiz eder.	 / / Türkiye Risk Altında mı? Ülkemizde görülen doğal afetlerle ilgili zihin haritası oluşturur. En çok görülen doğal afetlerin dağılım haritaları oluşturularak oluşum nedenlerini mekânsal faktörlerle ilişkilendiren sebep-sonuç diyagramları hazırlanabilir. Afetlerle Yaşam Doğal afetlere yönelik kısa filmler izlenebilir.	[!] Yakın çevrede doğal afet bölgesi ve risk alanı varsa buralara araştırma ve inceleme gezisi yapılabilir. # Harita kullanma becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

 : Sınıf-okul içi etkinlik   : Okul dışı etkinlik   : İnceleme gezisi   [!] : Uyarı   : Ders içi ilişkilendirme   : Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
Ç.11.1. Kültürü oluşturan unsurlardan yola çıkarak farklı kültürel bölgelerin yeryüzünde yayılış alanlarına ait analizler yapar.	 / Kültürün Yayılış Alanları Bölge analizi yöntemiyle Türk kültürünün yayılış alanları ve Türk kültüründe etkili olan faktörler sorgulanır. Bu alanlar dilsiz dünya haritası üzerinde belirlenerek Türk kültürüne ait karakteristik sembollerle gösterilebilir.	 Atatürk'ün Türk dünyasına yönelik bakışı ve görüşleri konuyla ilişkilendirilir. Türk kültürünün yayılış alanlarına ait bölgesel analizler de yapılır. # Harita becerisi, sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
Ç.11.2. Ülkeler ve bölgeler arasındaki ticaretle ham madde, üretim ve pazar alanlarını ilişkilendirir.	 / Üretim – Dağıtım - Tüketim Dokusu Dünyadaki önemli ham maddeler ve önemli pazarlara yönelik zihin haritası oluşturulur. Bu haritalardan yola çıkarak üretim, dağıtım ve tüketim dokusunun oluşumunda etkili olan faktörlerin neler olduğu sorgulanır (CBS de kullanılabilir.).	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Ç.11.1, Ç.11.2, Ç.11.3 kazanımları için performans ödevi ile gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.
Ç.11.3. Örnek incelemeler yoluyla ülkeler arası etkileşimde turizm faaliyetlerinin rolünü sorgular.	 / Dünyanın Hızlı Gelişen Endüstrisi: Turizm Dünyanın önemli turistik değerleri harita üzerinde belirlenir. Rol kartları hazırlanarak turizm faaliyetleri ile küresel etkileşim, kültür ve ekonomi ilişkisi kurulabilir.	 Dünyanın yedi harikası, dünyanın doğal ve kültürel ortak mirası, millî parklar da verilmelidir. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme # Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
Ç.11.4. Örnek inceleme yoluyla bir ülkenin coğrafi özelliklerini araştırır.	 / Ülke Analizi Gruplar oluşturularak her grup seçtiği bir ülkenin tanıtımını üstlenir. Tanıtımın ardından soru turu yapılarak konu pekiştirilebilir.	 Türkiye ve dünya açısından ekonomik, kültürel, siyasal önemi olan ve merak edilen bir ülke araştırılır. # Harita becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
*Ç.11.5. Sanayileşmiş bir ülkeyi sanayileşme aşamaları açısından analiz ederek sanayileşme süreçlerini değerlendirir.	 / Nasıl Geliştiler? Sanayileşmiş bir ülke seçilerek sanayi gelişimi açısından önemli dönüm noktaları belirlenir. Her dönüm noktasının belirlediği zaman dilimi belli temalarla ifade edilerek zaman şeridi hazırlanır. Her döneme ait özellikler ve gelişmeler belirlenerek genellemeler yapılabilir.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, zaman algılama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Ç.11.4., Ç.11.5., Ç.11.6. kazanımlar için öz değerlendirme formu, gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
Ç.11.6. Tarımsal faaliyetler açısından farklı düzeylerdeki ülkeleri karşılaştırarak tarım-ekonomi ilişkisini yorumlar.	 / Dünyanın Tarımsal Manzarası Tarımsal faaliyetler açısından farklı düzeylerdeki ülkelere ait görsel materyaller ve veriler incelenerek tarım-ekonomi ilişkisi kurulur. Tersinden düşünme tekniğiyle “Tarım olmasaydı ne olurdu?” sorusuna cevap aranır.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
Ç.11.7. Bölgesel ve küresel ölçekteki örgütleri amaçları, işlevleri ve etkialanları açısından değerlendirir.	 / Küresel ve Bölgesel Organizasyonlar Öğrencilere örnek bir örgütün yapısı kuruluş amaçları ve işleyişi ile ilgili ön bilgi verilerek öğrencilerden küresel veya bölgesel bir örgüt kurmaları istenir. Sınıf içinde birkaç örgüt kurularak bu örgütlerin kuruluş gerekçeleriyle kendilerini tanıtmaları istenebilir.	[!] BM, AB ve NATO gibi siyasî, askeri, ekonomik örgütler ve çevre örgütleri verilir. # Harita becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.11.1. Doğal kaynakların değeri ve kullanımındaki değişimi tarihsel süreçte farklı bölgelerle örneklendirir.	 / Doğal Kaynaklara Yönelik Algılar ve Çevreye Duyarlılık Çeşitli doğal kaynakların kullanımına ve önemine yönelik farklı ülkeler ve bölgelere ait yayınlar toplanarak değerlendirilmeler yapılır. Doğal kaynaklara yönelik tutumlar mekânsal etkiler ve çevreye duyarlılık kavramları ekseninde afiş ve slogan çalışması yapılabilir.	# Sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için gözlem formu, dereceleme ölçeği, açık uçlu sorular kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.
D.11.2. Yenilenemeyen kaynakların kullanımını “tükenbilirlik” ve “alternatif kaynaklar” çerçevesinde analiz eder.	 / / Kaynakları Verimli Kullanım Yenilenemeyen kaynaklar sayıldıktan sonra bu kaynakların olmaması durumunda yerine ne kullanılabilirdi konusunda beyin fırtınası yapılabilir.	 Planlama ilkeleri verilmelidir. # Gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için proje yaptırarak veya açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.
*D.11.3. Ülkeler arasında doğal kaynak kullanımındaki farklılığı çevresel sonuçlar açısından değerlendirir.	 / Doğal Kaynaklara Karşı Farklı Tutumlar Seçilen ülkelere ait doğal kaynak kullanım durumu karşılaştırmalı olarak listelenir veya Venn şemasında gösterilir. Bu şema incelenerek neden-sonuç ilişkilerini bulmaya yönelik sorgulama yapılabilir.	# Sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için dereceleme ölçeği, açık uçlu sorular kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*D.11.4. Madenlerin ve enerji kaynaklarının üretim, dağıtım ve tüketiminin çevreye olumsuz etkilerini örneklendirir.	 / Sınırlı Kaynaklar Kaynak kullanımı açısından nelere dikkat edilmesi gerektiği üzerine beyin fırtınası yapılır. Dünya kaynaklarının potansiyel durumu ve tükenbilirlik ilişkisi kurulur. Kaynak kullanımı ve tasarruf açısından alternatif kaynaklar araştırılarak öneriler geliştirilebilir.	# Sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için gözlem formu, dereceleme ölçeği, açık uçlu sorular kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.
D.11.5. Doğal kaynakların kullanımındaki farklı tutumları “çevreye duyarlılık” açısından sorgular.	 / Doğal Kaynaklara Yönelik Algular ve Çevreye Duyarlılık Çeşitli doğal kaynakların kullanımına ve önemine yönelik farklı ülkeler ve bölgelere ait yayınlar toplanarak değerlendirmeler yapılır. Doğal kaynaklara yönelik tutumlar mekânsal etkiler ve çevreye duyarlılık kavramları ekseninde afiş ve slogan çalışması yapılabilir.	# Sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.
D.11.6. Doğal kaynakların etkin kullanımında çevre planlamasının önemini kavrar.	 / / Çevreyi Etkili Kullanma Herhangi bir doğal kaynağın işlenmesine yönelik bir projenin açıklanması için basın toplantısı yapılır. Toplantıda söylenecekler projenin yerleşmelere etkisi, ekonomik faaliyetlere etkisi, çevreye etkisi başlıkları altında önceden hazırlanır. Bir grup öğrenci bunu sunarken diğer öğrenciler bu durumun sonuçlarını sorgulayabilir.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için öğrenci ürün dosyası, dereceleme ölçeği kullanarak açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.11.7. Örneklerden yararlanarak “etkili arazi kullanma” uygulamalarının çevre üzerindeki etkilerini değerlendirir.	 / / Doğayla Dost Olmak Örnek bir etkili arazi kullanma projesi incelenerek çevresel etki açısından değerlendirilir. Sınıfa şehir ve bölge planlama uzmanları getirilerek görüşleri alınır.	 Planlama ilkeleri verilmelidir. # Gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için proje çalışması yaptırarak, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.
D.11.8. Çevre sorunlarını farklı kriterlere göre sınıflandırır.	 / Ekolojik Döngülere İnsan Müdahaleleri Karbon, azot, oksijen ve su döngüsü diyagramlarından yararlanarak bu döngülere müdahale eden insan faaliyetleri ile ilgili örnek durumlar hakkında çıkarımlarda bulunabilir.	 Dünya ekosistemi açısından bu döngülerin temel olduğu, canlı hayatın devamının bu döngülere bağlı olduğu ve bunlardaki bozulmaların küresel ekolojik sorunları ortaya çıkardığı belirtilmelidir. # Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için öz değerlendirme formu gözlem formu kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.11.9. Çevre sorunlarının oluşum ve yayılma süreçlerini küresel etkileri açısından sorgular.	<p> / Gezegelimiz Alarm Veriyor Küresel çevre sorunlarını tüm boyutları ile irdeleyen bir sınıf gazetesi çıkarılabilir.</p> <p> / Sınır Tanımayan Sorunlar Küresel çevre sorunlarına dikkat çeken slogan bulunur, afiş, broşür hazırlanır ve çeşitli kampanyalar düzenlenebilir.</p>	<p># Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme formu, dereceleme ölçeği, kısa cevaplı sorular, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirme yapabilirsiniz.</p>
*D.11.10. Örnek incelemeler yoluyla teknolojik değişimleri çevresel sonuçları ve insana etkileri açısından analiz eder	<p> / / Atıkları Değerlendiriyor muyuz? Öğrencilere bireysel olarak atık değerlendirme ile ilgili neler yaptıkları sorulur. Daha sonra atıkları kaynaklarına göre sınıflandırmaları istenir. Her atık grubu için uyarıcı sembol hazırlama yarışması düzenlenir. Öğrencilerden atıklar ve geri dönüşümle ilgili projeler yapması istenebilir.</p>	<p>[!] Yakın çevrede atık alanı veya varsa atık değerlendirme tesisine araştırma-inceleme gezisi yapılabilir.</p> <p># Sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için, açık uçlu sorular sorarak değerlendirme yapabilirsiniz.</p>
*D.11.11. İnsan faaliyetlerinin karbon, azot, oksijen ve su döngülerine olan etkilerini örneklendirir.	<p> / Ekolojik Döngülere İnsan Müdahaleleri Karbon, azot, oksijen ve su döngüsü diyagramlarından yararlanarak bu döngülere müdahale eden insan faaliyetleri ile ilgili örnek durumlar hakkında çıkarımlarda bulunulabilir.</p>	<p>[!] Dünya ekosistemi açısından bu döngülerin temel olduğu, canlı hayatın devamının bu döngülere bağlı olduğu ve bunlardaki bozulmaların küresel ekolojik sorunları ortaya çıkardığı belirtilmelidir.</p> <p># Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için öz değerlendirme formu, gözlem formu kullanarak değerlendirilebilir.</p>

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.11.12. Farklı atık türlerini çevre ve insan sağlığına etkileri açısından değerlendirir.	 / Eko-teknoloji mi? Örnek bazı teknolojik yenilikler seçilerek bunların çevresel etkileri sorgulanır. Teknolojik gelişmelerin neden çevreye duyarlı olması gerektiği sorgulanarak çevreye duyarlı teknolojiler ve bu teknolojilerin günümüz açısından çevresel sonuçları analiz edilebilir.	# Sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için gözlem formu, performans ödevi ve açık uçlu sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
D.11.13. Çevre ve insan sağlığı açısından atıklardan korunma yöntemlerini sorgular.		
D.11.14. Yenilenemeyen kaynakların sürdürülebilir kullanımı açısından geri dönüşüm stratejilerini değerlendirir.	 / Kaynak Kullanımının Mekânsal Sonuçları Kaynak kullanımıyla ortaya çıkan çevre sorunlarının neler olduğu tartışılır. Doğal kaynakların doğru kullanımına yönelik proje çalışması yapılabilir.	# Sorgulama becerisi, tablo-diyagram ve grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için öz değerlendirme formu, gözlem formu, dereceleme ölçeği ve açık uçlu sorularla değerlendirme yapabilirsiniz
D.11.15. Çevre sorunlarının önlenmesine yönelik stratejiler geliştirir.	 / Çevre Sorunlarında Olası Gelişmeler Çevre sorunlarını ve etkilerini konu alan kısa bir tiyatro oyunu sergilenir. Oyun sonunda konu tartışmaya açılır. “Ben olsaydım” oyunu oynanarak çevre sorunundan zarar gören, çevre sorununa neden olan ve çevre sorunlarını önlemeye çalışan kişilerin yerine kendilerini koyarak neler yapabileceklerini söylemeleri istenebilir.	# Gözlem becerisi, sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, proje, öz değerlendirme formu, gözlem formu, dereceleme ölçeği kullanarak açık uçlu, kısa cevaplı sorular sorarak çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirebilirsiniz.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: A. DOĞAL SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
A.12.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini değerlendirir.	 / / Doğal Unsurlardaki Uç Değerler Ekstrem durumun sebep olduğu olaylarla ilgili gazete haberleri ve fotoğraflar incelenerek bu olaylara hangi doğa sürecinin neden olduğu belirlenir. Ekstrem durumların doğa süreçleri üzerine etkisini vurgulayan kavram ağları oluşturulur.	[!] Yakın çevrede ekstrem durum sonucu oluşan bir alan gezilebilir. # Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımları birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. A.12.1., A.12.2., A.12.3 kazanımları için gözlem formu, performans görevi ile değerlendirme yapılabilir.
* A.12.2. Coğrafi bir bakış açısıyla doğal ve beşerî süreçler arasındaki etkileşime kanıtlar gösterir.	 / Bağımlı Dünya Yakın çevrede bir arazi çalışması yapılarak doğa ve insan unsurlarına ait incelemeler yapılır. Gezi sonunda toplanan örnekler, çekilen fotoğraflar, çizimler ve tutulan notlar değerlendirilerek araştırma raporu oluşturulur.	[!] Arazi çalışması yapılabilir. # Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, arazi çalışma becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımları birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.
A.12.3. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.	 / Doğanın Geleceği Doğal sistemlerin işleyişine yönelik zihin haritaları veya diyagramlar oluşturulur. Bunlardan yararlanarak görsel imge destekli senaryolarla geleceğe yönelik tahminlerde bulunulur.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımları birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.12.1. Dünya üzerinde ilk kültür merkezlerinin ortaya çıkışını ve yayılışını belirleyen faktörleri zaman, süreklilik ve değişim açısından değerlendirir.	 / Dünyanın İlk Kültür Merkezleri Kültür kavram ağı oluşturarak, ilk kültür merkezleri dünya haritası üzerinde belirlenir. İlk kültür merkezlerinin oluşumundaki etkili faktörler sınıflandırılarak bunların dünyada kültürel yayılıştaki önemi sorgulanır.	# Harita becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için gözlem formu performans görevi, açık uçlu sorular kullanarak değerlendirme yapılabilir.
* B.12.2. Örnek incelemeler yoluyla bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünün sosyal ve kültürel yaşama olan etkilerini tartışır.	 / Ekonomik Faaliyetlerin Sosyokültürel Etkileri Seçilen bir bölgedeki ekonomik faaliyetler belirlenerek bunlardan hangisinin baskın faaliyet olduğu tartışılır. Baskın ekonomik faaliyetin sosyal ve kültürel yaşama etkilerine senaryolar oluşturur.	# Gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için gözlem yoluyla değerlendirme yapılabilir.
B.12.3. Şehirleşme, göç ve sanayileşme olgularını birbirleriyle olan ilişkileri ve toplumsal etkileri açısından yorumlar.	 / Günümüz Dünyasını Tanımlayan Olgular Şehirleşme, göç ve sanayileşmenin toplumlar üzerindeki etkisini vurgulayan rol kartları hazırlanarak drama çalışması yapılır. Sebep-sonuç diyagramları oluşturulur.	# Sorgulama becerisi, birincil ve ikincil kaynakları etkili kullanma becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi. Bu kazanım için açık uçlu sorular sorularak değerlendirme yapılabilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: B. BEŞERİ SİSTEMLER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
B.12.4. Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.	 / Geleceği Tasarlamak Beşerî unsurlara ait çeşitli veriler, haritalar ve diğer görsel materyallerden yararlanarak mevcut durum ve olası değişimler hakkında beyin fırtınası yapılır. Daha sonra oluşturulan gruplardan gelecekte bir tarih belirleyerek olası değişimler ve gelişmelerle ilgili senaryolar yazmaları istenir.	[!] Teknolojik değişimler ve doğa ilişkisine ait örneklerden yararlanarak doğa hatta uzayın kullanımına ait değerlendirmelere de yer verilebilir. # Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için proje çalışmasıyla veya açık uçlu sorular sorularak değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.12.1. Bölge tanımlama ve sınıflandırılmasında kullanılan kriterler açısından ülkemizdeki farklı bölge türlerini haritalar üzerinde örneklendirir.	 / Mekânsal Zenginliğimiz İklim, yer şekilleri, bitki örtüsü, nüfus ve ekonomik faaliyetleri gösteren haritalar incelenir. Dilsiz Türkiye haritaları üzerinde Belirlenen kriterlere uygun bölgeler oluşturulur.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. C.12.1, C.12.2 kazanımları için öz değerlendirme, gözlem formu kullanarak açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı,eşleştirme tipisolarlar ile değerlendirme yapılabilir.
C.12.2. Ulaşım da etkili olan unsurlardan yola çıkarak Türkiye'deki ulaşım sistemlerinin gelişimiyle ilgili çıkarımlarda bulunur.	 / Ulaşım Ağları ve Gelişmişlik Belirlenen hatlar arasında yolculuk yaptıkları düşünülerek doğal ve beşerî faktörler açısından karşılaşılabilecekleri durumlar hakkında öykü yazmaları istenir. Yazılan öykülerden ve ulaşım sistemimizin gelişimini gösteren haritalardan yararlanarak yerleşme, ekonomik faaliyet ve ulaşım ilişkisi kurulur.	[!] Günümüz dünyasının en önemli özelliklerinden biri olan ulaşım ve iletişim gerçeğinden yola çıkarak, ulaşım sistemlerindeki entegrasyonun önemi ve ulaşım sistemlerinin kalitesi üzerinde durulur. Ülkemizin bölgesel ve küresel bağlantılar açısından önemli bir ulaşım merkezi olduğu vurgulanır.
C.12.3. Ulaşım ağları ile yerleşme ve ekonomik faaliyetleri ilişkilendirir.	 / Ulaşım Projeleri Ulaşım konusunda gazete ve dergilerden haberler biriktirilip yorumlanarak ülkemiz ve çevresi ile ilgili önemli ulaşım projeleri incelenir (Grup oluşturularak proje çalışmaları yapılabilir.).	[!] Atatürk'ün ulaşım ile ilgili görüşleri konuyla ilişkilendirilir. # Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturmave yorumlama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için gözlem formu kullanarak performans görevi verilerek açık uçlu sorular sorularak değerlendirme yapılabilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>C.12.4. Türkiye'deki ticaret merkezlerini, ticarete konu olan mallarını ve akış yönlerini değişim ve süreklilik açısından analiz eder.</p> <p>C.12.5. Türkiye'nin dış ticaretini ve dünya Pazarlarındaki yerini ticarete konu olan ürünler açısından analiz eder.</p>	<p> / / Türkiye'nin Ticarî Dokusu Ülkemizin bölgesel ve küresel ölçekte etkili olan önemli ticaret merkezlerini belirleyerek, farklı dönemlere ait ticari akış haritaları oluşturulur (CBS kullanılabilir). Ticarete konu olan mallar ve ticaretin ekonomimizdeki yerini gösteren tablo ve grafikler hazırlanarak yorumlanır.</p>	<p> Tarihî ticaret yolları da (İpek Yolu gibi) vurgulanmalıdır.</p> <p># Harita becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo-diyagram ve grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için gözlem formu, öz değerlendirme formu ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>
<p>C.12.6. Türkiye'yi sembolize eden mekânsal değerleri, mekân algısına etkisiyle yorumlar.</p>	<p> / / Türkiye'nin Resmini Çizelim Uluslararası bir fuarda ülkemizi tanıtan bir bölüm oluşturulması istenir. Öğrenciler gruplara ayrılarak ülkemizi en iyi tanıtan grup ödüllendirilir.</p>	<p># Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p>
<p>C.12.7. Türkiye'nin turizm değerlerini sınıflandırarak turizm potansiyelini yorumlar.</p>	<p> / / Türkiye Turizmi Türkiye haritası üzerinde turizm değerlerimizin yerlerinin işaretlenmesi istenebilir ve bunların niçin oralarda geliştiği konusunda yorum yaptırılabilir.</p>	<p># Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p>
<p>C.12.8. Turizmden yararlanma açısından Türkiye'nin diğer ülkeler arasındaki yerini sorgular.</p>	<p> / / Türkiye'de Turizm Dünya turizmi ile ilgili veriler elde edilerek Türkiye'nin yerinin değerlendirilmesi istenebilir.</p>	<p># Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p>

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.12.9. Turizm faaliyetlerinin çevresel, kültürel ve ekonomik etkilerinden yola çıkarak Türkiye'nin turizm politikalarını değerlendirir.	 / / Turizm Değerlerimiz Turizm faaliyetlerine yönelik karikatürler, gazete haberleri incelenerek bunların çevresel, kültürel ve ekonomik açıdan etkileri belirlenir. Ülkemizin turizm politikalarını sonuçları açısından değerlendirerek senaryo ve afiş çalışması yapılır. / Doğa ve Kültürel Zenginlik Merkezi: Türkiye Yaşadığı bölge veya ülkemiz ölçeğinde turizmle ilgili reklâm ve tanıtım kampanyası organize etmeye yönelik proje yapılabilir.	 Tarihî, kültürel veya doğal değerlerimizin olduğu bir bölgeye gezi yapılabilir. # Harita becerisi, arazi çalışma becerisi, sorgulama becerisi, tablo-diyagram ve grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi. C.12.6, C.12.7 C.12.8, C.12.9 kazanımları için gözlem formu ile açık uçlu sorularla değerlendirme yapılabilir.
*C.12.10. Türkiye'nin nüfus politikalarını ve gerekçelerini değerlendirir.	 / Geleceğe Ait Senaryolar Türkiye nüfusunun gelişimine ait veri ve grafiklerden yola çıkarak nüfus özelliklerinin yıllar içindeki değişimi tartışılır. Nüfus politikalarımız ile ilgili bir araştırma yapılarak ön bilgi elde edilir. Sınıfta bir meclis kurularak nüfusun mevcut durumuyla ilgili olumlu ve olumsuzluklar tartışılır. Hükümet grubu ve muhalefet grupları mevcut nüfus politikalarını yorumlar. Gelecekle ilgili tahminlerini ortaya koyarlar. Tüm tartışma ve görüşmeler sonucunda ortak bir karar metni (geleceğe dönük senaryolar da içeren) oluşturulur (CBS uygulamaları yapılabilir).	# Gözlem becerisi, sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için, öz değerlendirme ile açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorularla, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirme tipi sorularla değerlendirme yapılabilir.
C.12.11. Türkiye'nin nüfus projeksiyonlarına dayalı senaryolar oluşturur.		

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
C.12.12. Türkiye'deki bölgesel kalkınma projelerini gerekçeleri ve etkileri açısından değerlendirir.	 / / Kaynakları Etkili Kullanma Öğrencilerden yaşadıkları alanda kaynak kullanımı ile ilgili bir proje hazırlamaları istenir. Sınıfta sunulan projelerden sonra ülkemizin büyük projelerinden biri (örneğin GAP olabilir) seçilir. Bu proje hakkında araştırma yapılarak projenin kapsamı, amaçları ve projede şimdiye kadar yapılan uygulamalar tartışılır. Projenin her bir adımı, doğurduğu sonuçlarda göz önüne alınarak incelenir. Projenin etkileri konusunda münazara yapılır. Kalkınma Projeleri Proje uygulama alanına araştırma gezisi düzenlenir.	<p>[!] Bölgesel planlar, kalkınmada öncelikli yöreler, GAP, KOP, DAP gibi projeler ve etkileri üzerinde durulur.</p> <p>[!] Atatürk'ün Türkiye'nin kalkınmasına ait görüşleri ve konu ile ilgili uygulamaları konuyla ilişkilendirilir.</p> <p># Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanım için açık uçlu sorular ve proje ile değerlendirme yapılabilir.</p>

:Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: C. MEKÂNSAL BİR SENTEZ TÜRKİYE

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*C.12.13. Tarihsel süreçte Türkiye'nin jeopolitik konumunu değişim ve süreklilik açısından değerlendirir.	 / Konumumuzun Getirdikleri Bölgemize ait ortak bir sorun ele alınarak bu çerçevede taraf ülke temsilcilerinin katıldığı bir canlandırma yapılır Gerçek olay ve gelişmelerin yer aldığı senaryolar ve gazete kupürleri önceden dağıtılarak öğrenciler konu ile ilgili bilgilendirilir. Çözüme dair ortak bir bildiri hazırlanması istenir.	[!] Türkiye'nin ulaşım koridoru olma özelliği de verilecektir (C.12.13 Kazanımı için.) [!] Atatürk'ün dış politika ve dünya barışı ile ilgili görüşleri konuyla ilişkilendirilir. (C.12.14 Kazanımı için.) # Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için açık uçlu sorular sorularak değerlendirme yapılabilir.
C.12.14. Türkiye'nin içinde yer aldığı jeopolitik bölgelerle olan ilişkisini analiz eder.		
C.12.15. Türkiye'nin küresel ve bölgesel ölçekteki siyasi,askeri ve ekonomik örgütlerle ilişkisini yorumlar.	 / Küresel Aktör Türkiye Farklı Dünya haritalarında NATO, AB örgütlerine üye ülkeler belirlenerek Türkiye açısından konumsal ve stratejik önemlerine yönelik beyin fırtınası yapılabilir.	[!] BM, AB, NATO, İslam Kalkınma Örgütü, Karadeniz Ekonomik İş birliği, gibi örgütlerle Türkiye'nin ilişkisi verilir. [!] Atatürk'ün Türkiye açısından önemli gördüğü birliklere ait görüşleri konuyla ilişkilendirilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>*Ç.12.1. Örnek analizler yoluyla ülkelerin gelişmişlik seviyelerini belirleyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.</p>	<p> / Ülkeler Neden Farklı Gelişmişlerdir? Gelişmişlik kavramı ile ilgili zihin haritaları oluşturulur. Farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülke örneklerinden yola çıkarak gelişmişlik farkını oluşturan doğa ve insana ait unsurların neler olduğu sorgulanır ve sınıflandırılır. Harita üzerinde gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler işaretlenerek rapor oluşturmaları istenir.</p>	<p>[!] Birleşmiş Milletler (BM) İnsanî Gelişme İndeksi (İGİ) ve BM'nin belirlediği gelişmişlik ölçütlerinden yararlanılmalıdır. (Ç.12. 2 kazanımı için).</p> <p># Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir.</p> <p> Bu kazanımlar için, öz değerlendirme, açık uçlu, , kısa cevaplı sorular, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirme yapılabilir.</p>
<p>Ç.12.2. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin coğrafi özelliklerini karşılaştırarak ülkelerin farklı gelişmişliklerinin nedenlerini yorumlar.</p>		

:Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi [!]:Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme #: Coğrafi beceriler.

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*Ç.12.3. Ülkeleri doğal kaynak potansiyeli açısından karşılaştırarak doğal kaynakların bölgesel ve küresel ilişkilerdeki etkisini sorgular.	 / Doğal Kaynakların Belirleyiciliği Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup bir doğal kaynaktan sorumlu olur. Bunların dünya üzerinde en çok çıkarıldıkları ülkeler belirlenir. Karşılıklı anlaşmalar yapılarak ülkeler arasında doğal kaynak ticareti yapılır. Ticaret sonunda doğal kaynak varlığının ülkelere ve bölgelere kazandırdığı siyasî ve ekonomik güç tartışılır. / Doğal Kaynaklar ve Gelişme Dünya üzerindeki önemli doğal kaynak alanları, kaynakların kullanımı, değeri ve taşınması ile ilgili gazete haberleri toplanır (Petrol gibi sadece bir doğal kaynak da seçilebilir. Çıkarıldığı yerler, taşınması ve kullanım alanları ve değeri ile ilgili gazete ve dergi haberleri toplanabilir.). Konu ile ilgili bir sunum yapılabilir.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için, açık uçlu sorularla değerlendirme yapılabilir.
Ç.12.4. Dünyanın önemli enerji nakil hatlarını bölge ve ülkelere etkileri açısından analiz eder.	 / Enerji Akışı Haritalar ve verilerden yararlanarak önemli enerji nakil hatları belirlenir. Bu alanların bölgesel ve küresel ilişkiler açısından nasıl bir etkiye sahip olduklarına dair sorgulama yapılır. / Büyük Projeler Dünyanın önemli enerji bölgeleri ve küresel, bölgesel değerleri, önemli nakil hatları ile ilgili stratejilere ilişkin projeler yapılır.	# Harita okuma becerisi, sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için öz değerlendirme ve gözlem formu kullanarak değerlendirme yapılabilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: Ç. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
Ç.12.5. Bir ülkenin konumunun bölgesel ve küresel etkilerini değerlendirir.	 / Satranç Taşları Dünya haritasından yararlanarak dünyanın jeopolitik açıdan önemli ülkelerinin bulunduğu alanlar ve bölgeler gerekçeleri ile belirlenir. Ülkelere ait farklı konum bilgilerinin verildiği (Türkiye 50-70 batı meridyenleri ile 40-60 güney paralelleri arasında olsaydı gibi) bir ifadenin de olduğu dilsiz dünya haritaları dağıtılarak değişen coğrafi özellikler de göz önüne alınmak kaydıyla yeni durum ile ilgili senaryolar yazılması istenir (CBS de kullanılabilir). Ülkeleri Tanıyalım Seçilmiş ülkelerin coğrafi özelliklerini tanıtan belgeseller izlenir.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım için açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorularla testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.
Ç.12.6. Ülkeler arasında sorun oluşturabilecek mekânsal unsurları, günümüz çatışma alanlarıyla ilişkilendirir.	 / Sıcak Bölgeler Örnek olay incelemesi yoluyla seçilen bir alan ile ilgili gazete ve dergi haberleri toplanır. Bu alanda yaşanan sorunun ne olduğu ve mekâna ait özellikler ile ilişkisi belirlenerek boş sandalye tekniği ile durum değerlendirmesi yapılır, çözüme yönelik öneriler ortaya konur.	# Harita okuma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik :Okul dışı etkinlik :İnceleme gezisi :Uyarı :Ders içi ilişkilendirme :Ölçme ve değerlendirme # :Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.12.1. Doğal çevrenin sınırlılığını “beslenme halkaları” ve “taşıma kapasitesi” kavramlarına dayalı olarak açıklar.	 / Doğanın İşleyişi Beslenme halkası incelenerek beslenme halkaları ve taşıma kapasitesini ilişkilendiren kavram ağı oluşturulur. Kavram ağlarından yararlanarak kaynakların tükenebilirliği konusunda beyin fırtınası yapılır. Konuyla ilgili anahtar kelimeler belirlenerek bunlara dayalı sloganlar ve görsel imgeler oluşturulur.	[!] Sınırlı kaynak, tükenbilirlik, aşırı baskı, çevre sorunu ve doğayla uyumlu kalkınma (sürdürülebilir kalkınma) kavramları ilişkilendirilerek açıklamalar yapılmalıdır. # Sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, öz değerlendirme formu, gözlem formu, dereceleme ölçeği ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testlerle değerlendirme yapılabilir.
D.12.2. Doğa-insan etkileşiminden kaynaklanan riskler hakkında çıkarımlarda bulunur.	 / Risklerin Farkında mıyız? Verilerden yararlanarak ekolojik riskler belirlenir. Bu risklere ait haritalar ve senaryolar oluşturularak değerlendirilir. / Şimdi Ne Olacak? Doğal riskleri tanımlayan öyküler verilerek öykü tamamlama çalışması yaptırılır (Doğal olaylarla ilgili çeşitli animasyon ve videolar izlenebilir.).	# Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için, proje ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!]:Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*D.12.3. Çevre sorunlarının önlenmesine yönelik farklı ülkelerdeki uygulamaları tarihsel süreçte değerlendirir.	 / Doğayı Anlamaya Doğru Altı şapkalı düşünme tekniği ile geçmişten günümüze çevreye yönelik uygulamalar incelenir.	# Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öz değerlendirme ve açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla değerlendirme yapılabilir.
D.12.4. Çevre yönetimi ve koruma açısından çevresel örgütlerin etkinliklerini değerlendirir.	 / Çevreye Ortak Duyarlılık Geliştirme Farklı gelişmişlik düzeyindeki ülkeler ve ülkemizin çevre ile ilgili bir konudaki uygulamaları karşılaştırmalı olarak ele alınır. Benzer ve farklı yönler Venn şemasında gösterilir.	[!] Uluslararası çevre kurumları ve anlaşmaları verilebilir. # Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için, proje ile açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla değerlendirme yapılabilir.
D.12.5. Doğal kaynakların yönetimine ait ilkeler belirler.	 / Doğal Kaynak Yönetimi Doğal kaynakların kullanılmasında nelere dikkat edilmesi üzerine ilkeler belirlenir. Daha sonra doğal kaynakların farklı kullanımı, belirlenen ilkelere göre analiz edilir.	[!] Doğal kaynakların verimli ve etkili kullanımı ile yönetimi kavram haritalarından yararlanarak değerlendirilir ve çevre planlama kavramı üzerinde durulur. # Sorgulama becerisi, kanıt kullanma becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar öz değerlendirme yapılarak, gözlem yoluyla, açık uçlu, kısa cevaplı, çoktan seçmeli sorularla değerlendirme yapılabilir.

 :Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   [!] :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #: Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
D.12.6. Sınırlı kaynakların etkili kullanımı konusunda projeler geliştirir.	 / Sınırlı Kaynaklara Sınırsız Projeler Sınırlı kaynaklarla ilgili kavram haritalar oluşturulur. Öğrenciler gruplara ayrılarak her gruba bir kaynak verilir. Her grubun seçtiği kaynağın mevcut kullanımına alternatif oluşturacak projeler üretmesi istenir.	# Harita kullanma becerisi, sorgulama becerisi, tablo, diyagram, grafik oluşturma ve yorumlama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar için öğrenci ürün dosyaları, proje, öz değerlendirme formu, gözlem formu, dereceleme ölçeği, açık uçlu sorular, kısa cevaplı, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme tipi testler kullanarak değerlendirme yapılabilir.
D.12.7. Doğal çevreyi korumaya yönelik alınan önlemlerin ve projelerin mekâna etkilerini değerlendirir.	 / / Doğaya Uyum Projeleri Doğaya uyum ve doğayı korum amaçlı projeler sonuçları açısından sorgulanır. / / Doğa Hepimizin Koruma altına alınmış alanlara gezi düzenlenerek alınan önlemler ve uygulamalar incelenir.	# Harita kullanma becerisi, gözlem becerisi, sorgulama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanım, öz değerlendirme yapılarak, gözlem yoluyla, dereceleme ölçeği kullanılarak değerlendirilebilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   #:Coğrafi beceriler

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: D. ÇEVRE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
*D.12.8. Ortak doğal mirasın ekosistemdeki öneminden yola çıkarak doğal miraslara yönelik tehditleri sorgular.	 / Hepimizin Sorumluluğu “Doğal Mirası Koruma Gazetesi” çıkarılabilir. / Doğal Mirasların Farkında mıyız? Yakın çevredeki doğal miras alanlarına gezi düzenlenir. Fotoğraf ve görüntüler alınarak “Yakın Çevremizdeki Doğal Miras” konulu bir belgesel hazırlanır, okulda sergilenir	# Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar öz değerlendirme ve gözlem formu kullanılarak açık uçlu sorular sorularak değerlendirilebilir.
D.12.9. Çevre bilincine sahip olur.	 / Geleceğimize sahip çıkmak Doğal miras alanları ile ilgili belgesel nitelikteki film, slayt vb. izlenebilir. Yaşadığı yerleşim alanına yönelik doğal mirasın korunması ile ilgili üç ayrı proje geliştirilir. Geliştirilen projeler uygulanabilirlik, maliyet ve fayda açısından değerlendirilir.	# Sorgulama becerisi, değişimi ve sürekliliği algılama becerisi kazanımla birlikte organize edilerek verilecek becerilerdir. Bu kazanımlar öz değerlendirme ve gözlem formu kullanılarak açık uçlu sorular sorularak değerlendirilebilir.

:Sınıf-okul içi etkinlik   :Okul dışı etkinlik   :İnceleme gezisi   :Uyarı   :Ders içi ilişkilendirme   :Ölçme ve değerlendirme   # Coğrafi beceriler.